

PRZYWODZIĆ (1105) *vb impf*

o jasne.

inf przywodzić (152), przywodzi (1) *LibLeg* 8/132v. ◇ *praes 1 sg* przywodzę (34). ◇ *2 sg* przywodziś (31). ◇ *3 sg* przywodzi (318). ◇ *1 pl* przywodzimy (16), przywodzimy (2) *SarnUzn*, *SkarKaz*, przywodzi(e)my (1) *RejPos*. ◇ *2 pl* przywodziacie (17). ◇ *3 pl* przywodzą (164). ◇ *praet 1 sg m* przywodziłem, -m przywodził (5). ◇ *2 sg m -s* przywodził (3). ◇ *3 sg m* przywodził (53), przywodzi(e)ł (2) *LibMal*, *PapUp*. *f* przywodziła (6). *n* przywodziło (3). ◇ *1 pl m pers -smy* przywodzili (3). ◇ *3 pl m pers* przywodzili (44). *subst* przywodziły (2). ◇ *fut 1 sg m* będę przywodził (2). ◇ *2 sg m* przywodzić będziesz (2). ◇ *3 sg m* będzie przywodził (1). *f* przywodzić będzie (1). *n* będzie przywodzić (1). ◇ *1 pl m pers* będziemy przywodzić (2), będziemy przywodzić (2), przywodzić będziemy (1) *SarnUzn*; będziemy przywodzić *MWilKHist*; będziemy przywodzić *SarnStat*; będziemy przywodzić : będziemy przywodzić *RejPos* (1:1). ◇ *3 pl m pers* przywodzić będą (1). ◇ *imp 1 sg* niech przywodzę (1). ◇ *2 sg* przywodzi (11), przyw(o)dzi (1) *LibLeg*; ~ -odź (1), -(o)dź (10). ◇ *3 sg* niech(ą) przywodzi (6). ◇ *1 pl* przywodziemy (1). ◇ *2 pl* przywodziacie (3). ◇ *con 1 sg m* bych przywodził (3) *LibLeg*, *KwiatKsiąż*, *SkarŻyw*, bym przywodził (2) *CzechEp*, *LatHar*. ◇ *2 sg m* byś przywodził (2). ◇ *3 sg m* by przywodził (15). *f* by przywodziła (4). *n* by przywodziło (4). ◇ *1 pl m pers* bychmy przywodzili (1) *RejPos*, by(s)my przywodzi(e)li (1) *LibLeg*. ◇ *3 pl m pers* by przywodzili (19). *subst* by przywodziły (4). ◇ *impers praet* przywodziło (6), [przywodziło się *cf* PRZYWODZIĆ SIĘ]; -ono (1), -(o)no (5). ◇ *part praes act* przywodząc (151).

Sł stp, *Cn* notuje, *Linde* także XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. *Sprawiać, aby ktoś lub coś znalazł(o) się gdzieś; adducere Vulg, PolAnt, Mącz, Calep, Cn; inducere Vulg, Modrz, JanStat; ducere Vulg, Mącz; reducere Vulg, Modrz; deducere PolAnt, JanStat; introducere, offerre Vulg; appellere, derivare Mącz; obducere Cn* (120) : *Adduco*, *Prziwodzę*. *Mącz* 96b, 356d; *Calep* 22b.

A. *Przyprowadzać, towarzysząc komuś w drodze lub wiodąc coś ze sobą, zwykle jako opiekun, eskorta lub ten, kto wskazuje drogę* (34) :

Przen [co] (1) :

Zwrot: »przywodzić z sobą« (1): *Ale dyabeł przywodzi z sobą trzy światki/ pychę/ żądość cielesną/ y żądość oczu HistRzym* 76.

a. *O osobach [kogo]* (22) : *GórnDworz* X6; *CZytałeś o Balickich iako mężni byli/ [...] Y teraz to chciey wiedzyeć o ichże potomkach/ Iże też nie iednego przywodzą w poltronkach PaprPan* P.

przywodzić do kogo (10): *Leop* 1.Reg 20/8, *Mar* 10/13; *BudNT Matth* 17/16[15]; *Poználi wżyfcy/ iŃz ducha złego miála. Y przywodząc do niey rozmaíte kápłany/ gdy nic niepomogli/ mowił on czárt: niewynidę SkarŻyw* 308, 388; *Fugitivarius – Ten ktori zbiegi znaiduie, y do własnego pana prziwodzy. Calep* 439a; *WujNT* 80, *Luc* 4/40, *Ioann* 1 arg, s. 429.

przywodzić ku komu (1): *dobrotliwie/ miłościwie ij pokornie fnimi rozmáwiál [Jezus z Filipem i Mateuszem]/ iakoby ijm poługuiątz/ przywodzątz ie niegdy ku fwé milé matuchnie OpecŻyw* 40.

przywodzić na co (1): *Ktorzi [Lacedemonowie] piyáne sługi ná ich [młodzieńczyków] kołaciye prziwodzić kaźiwali. KwiatKsiąż* D2.

przywozić przed kogo, przed co (2): Aż nie wież iż [...] ich [uczniów Chrystusa] przeładować miano/ do więzienia podawć/ y przed Krole y Stárofty dla imienia iego przywozić *CzechRozm* 232. Cf »przywozić przed oczy«.

przywozić dokąd (4): wiele pięknych pánien przywozono do miáftá Susán *Leop Esth* 2/8; *KochJez* A2v. Cf »przywozić do miejsca«.

Ze zdaniem celowym [aby] (2): *GliczKsiąż* D8; Y przywozili do niego [do Jezusa] dziatki mále/ áby fie ich dothykał. *Leop Mar* 10/13.

W przeciwstawieniu: »wywozić ... przywozić« (1): Szefli fie wśyftkie pokolenia Ifráelkie ku Dawidowi do Hebron/ mówiąc: [...] ále y wczorá y ongi gdy Saul Krolował nád námi/ tyś wywoził y zálie prziwodził lud Ifráelki [tu eras educens et reducens]. *Leop 2.Reg* 5/2.

Zwoty: »przywozić do miejsca, na miejsce« (1:1): [Mahomet] nápużczał w zdroie niektore miodu y wfyćił ie/ á w drugie mleká/ [...] przywoząc ludzi do tego mieyfca á mówiąc/ iżem ia was przywołł do zymie obiecány *BielKron* 165v, 406v.

»przywozić [komu] przed oczy« = *pokazywać* (1): Lákonowye chcąc dzyatki fwoye od piyanftwá odtrafyc/ [...] flugi á nyewolniki vpile y włokáne zwykli byli im przywozić przed oczy/ dla tego áby onych fprawę á poftawę obaczály *GliczKsiąż* D8.

»z sobą przywozić« (1): SZOSTY ARTYKVL PIERWSZEY POWINNOSCI krolewskiej. [...] Cudzoziemców zlobą nie przywozić, y odpráwić okróm niektórych domowników. *SarnStat* 108.

»zasię przywozić« (1): *Leop 2.Reg* 5/2 cf *W przeciwstawieniu*.

b. *O zwierzętach [co (żywotne)]* (4) :

przywozić do kogo (1): Przeto kiedy wodzą fynowie Izraelowi ofiary fwoie/ ktore ofiáruią po polu/ tedy máią ie przywozić Iehowie do drzwi namiotu zgromádenia do ofiárowniká *BudBib Lev* 17/5.

przywozić komu (2): A przywozili mu [królowi Salomonowi] konie z Egiptu/ y z Koá kupcy Krolewcy *Leop 2.Par* 1/16; *BudBib Lev* 17/5.

przywozić skąd (3): *Leop 2.Par* 1/16, *Ez* 27/14; Ktemu z Micraimu przywozono takie wozniki ktore ízacowano zá fześć fet (srebrnikow) *BudBib 2.Par* 1/17.

przywozić dokąd (2): Z do^{mu} Thogormei/ Konie/ y iezne/ y Muły przywozili ná tharg twoy. *Leop Ez* 27/14; *BudBib Lev* 17/5.

c. *O przedmiotach i obiektach materialnych [w tym: co (1)]* (2) :

przywozić skąd (1): Owa/ vczynność/ tá fie dziś náyduie/ Iák towar/ ktory z dáleká przywozi Kupiec *GrabowSet* Y2.

α. *O łodzi [dokąd]* (1) : navis appulsa est [...], homo aut ventus navem appulit, Do brzegá prziwodzę/ Przypliwa. *Mącz* 287a.

d. *O zjawiskach fizycznych; przen [co]* (5) : *WujNT* 556; choć zorza rożána Promienne fłónce przywozi [!]/ Choć mgłą ciemną przyodziana Noc z ciemnościami przychadza/ Narodowi wybránemu Niech wąptienie nie przefzkadza Smiele wfác Pánu fwemu. *SzarzRyt* Bv, D3v.

Zwrot: »przywozić z sobą, za sobą« [szyk zmienny] (1:1): [Gdy będzie] gorączość iego [słońca] mdła dla oddalenia y odefzcia fwego od nas: nie może wilkości grubych rozpużczać ani wyczyfciac/

zwłazcza gdy bywaią wiatry od wchodu flończa, albo z południa/ kthore przywodzą z łobą chmury grube *FalZioł* V 72; *RejZwierc* 171v.

B. *W inny sposób, zwykle za pomocą rozkazu lub namowy* (83) :

a. *O osobach (często o wojskach) [w tym: kogo (47), co (W przen) (1)] (61)* : Stároftowie w Gránicách ícífkáią Ziemiány/ [...] Pátrrze iedno/ íkąd im ty vtráty przychodzą/ Stąd iż wiele przyiaćioł/ ku tey ípráwie zwodzą. Dofycby pod vmową/ íam Vrząd [tj. *urzędników*] przywodzić/ Tákby ieden drugiego/ niemogł w tym vřzkodzić. *BielSat* C4v [idem] *BielRozm* 23.

przywodzić ku czemu [= dokąd] (3): *KwiatKsiąż* I3v; y Staróftóm [król *Kazimierz*] rofkázuie/ áby kupce y furmány ku temu íkłádowi przywodzili. *SarnStat* 968. Cf »przywodzić ku rękam swoim«.

przywodzić na kogo, na co [= przeciwko komu, czemu] (5): *Leop* 3.*Esdr* 5/72; tylko íamá Polfka od nich [zakonu *Panny Maryi*] nawiętřzą krzywde ćierpiáłá/ gdy miecz íwoy ná íwe pány obracáli/ Tátary lud Pogáńfki okrutny ná nie przywodzili y Lithwę *BielKron* 231; *BielSen* 15; *CzahTr* E3v; Tacy byli zá Máchábeufzow oni/ íáko ie pímo zowie/ *Viri iniqui*: ktorzy do obcych pánow biegáiąc/ woyfka ích ná oyczyznę przywodzili *SkarKazSej* 659a.

przywodzić na kogo [= zamiast kogo] (2): á niebyłás iuz tháką íáko nierządnicá [...] ále íákoby cudzołóznicá/ kthora ná mężá íwe⁸⁰ przywodzi wielu inych. *Leop* *Ez* 16/32; *SkarŻyw* 143.

przywodzić dokąd (2): *BielKron* 400; Wolofzyn pod pokrywką/ wiele złości płodzi/ Mořkwę/ Turki/ Tátary/ ná moy grunt przywodzi. *BielSat* Gv.

przywodzić skąd (1): ná tyto pomocne vffy obierano/ the ktore z inąd przywodzono za pieniądze álbo dármo od íáfiednych Kfiaząt *BielSpr* 11.

Zwroty: »przywodzić ku rękam swoim« (1): thichełmi thesz [buntowników] yemv [swemu koniuszemu] przikazaly abi on ych yakymykolwiek prziczinamy prziwodzyl kv rekam íwoym *LibLeg* 10/91v.

»przywodzić na świadectwo« (1): Bo ći ktore przywodzą ná świadectwo [Qui enim testium nomine inducuntur]/ mniamá iż im nic do tego wiedzjeć/ iefli tá rzecz/ o ktorą idzie/ ták íię wfobie ma/ czyli ináčzey. *ModrzBaz* 86.

W przen [co] (1) :

W przeciwstawieniu: »odwodzić ... przywodzić« (1): Abowiem nas [nauka] od tych ciemności y od grubego powietrza odwodzi/ y ku wyfokiemu onemu naiafnieyfzemu domowi/ [...] oczy náfze y vmysł przywodzi. *KwiatKsiąż* I3v.

Przen (27) :

przywodzić do kogo (9): A toć iefł/ co Apořtoł Święty ná wielu mieyfćách przywodząc wfzyřtki ludzi do tego iedyneho tylko Iednatzá y przytzyńce Syná Bożego/ ták mowi. [...] *KrowObr* 212; *BibRadz* 2.*Par* 19 arg; *RejPos* 276; *RejPosWstaw* [143²]; Nie kładzjeć áni przywiazuie pímo święte do żadney táblíce Meřyafzá z dawná obiecánego/ nafienie ono błogofławione Abráhámowe/ y fyná człowieczego/ ále go tylko przywodzi w obłoku do Stárodawne⁸⁰ [Vulg *Dan* 7/13] *CzechRozm* 175; *SkarŻyw* 385; *NiemObr* 34; *LatHar* 22; Tákie ma być ítáránie gořpodárřkie o czeladce/ áby íą do Chryřtułá przywodzili *SkarKaz* 422a.

przywozić k(u) komu, k(u) czemu [w tym: k(u) sobie (2)] (5): PatKaz III 126v; Y proffę moy pánie niezwozdz mię łtey drogi/ która ku tobie przywozi RejPs 35v; KrowObr 58; IAko maćie pod Mołkwą/ łwoich zamkow dołtác/ Powiem wam/ iedno chćieycie mey náuce łprołtác Ináczey dził niż pirwey/ ty rzeczy przychozđą/ Włzyłtki czćerzy żywioły/ k tey łprawie przywozđą. BielSat M4. Cf »ku wiecznej chwale przywozić«.

przywozić przez co [= za pomocą czego] (2): KrowObr 109; Philippowi łwiętemu dołtála łię Azya y ziemiá Tátárlka: w ktorey on pilnie włzczepił wiáre łwięta/ łrawie włzytkę kráinę do Chryłtuła przywozđąc/ przez cudá y wielkie dobrodzieyłtwá/ nád choremi y włomnemi. SkarŻyw 385.

przywozić na kogo [= przeciwko komu] (2): Azalż nie ma onych wykrętáčzw ktorzy burzą/ niłzczą/ á wywraczáiá łwięta łprawiełliwośc łwiátá tego/ [...] przywozđąc łdzi iednego ná drugiego RejPos 78v; SkarŻyw 57.

przywozić czym (2): RejAp 39; Skutecznie bowiem ci [uczniowie apostołów] vczá łd/ á vczáć iednym kázaniem kilká tyłięcy łdzi do Pána Kryłtuła przywozđą. RejPosWstaw [143²].

przywozić dokąd (11): Acz łie thych kluczów zwierzyl [Pan] thu wiernym łzáfármom á łługam wiernym łłow łwoich/ iż do tych zamkow wierne á niewinne owieczki Páńłkie przywozić łłowy á náukami iego prawdziwemi mogá RejAp 39; [czart] záraza á zátłumia to łwięte náłienie wiernych Páńłkich/ [...] przywozđąc ie nie ináczey iáko w głuche láfy/ kędy á iáko máiá łzukác Pána łwoiego RejPos 52v, 160v; SkarJedn 399. Cf Zwroty.

W przeciwstawieniach: »odwozić (2), odciągáć ... przywozić« (3): I co ielł inłzego łdzi odwozić od Pána Iezu Kryłtá vkrzyżowánego/ y przywozić ie ku rozmaithym inłzym zbáwicielom martwym/ ielłize to [przypisywanie uczynom łdzkim ułziáku w zbawieniu] nieielł? KrowObr 58; RejPos 52v; y ábym o żadná łię rzecż nie fráłował/ iedno o tę która odciąga od ćiebie: á w żadney łię nie kocháł/ iedno w tey która przywozi do ćiebie [Panie]. LatHar 22.

W porównaniu (1): yako ta gwyazda [morska] ma mocz kłobie przyczygacz zelazo y dyament tak marya kłobyie przywozdy dzzywne grzełzne albo łobyie rołpaczayáćze abo łobyie wgrzechach tełknáćze PatKaz III 126v.

Zwroty: »przywozić na drogę omylná« (1): [czart] záraza á zátłumia to łwięte náłienie wiernych Páńłkich/ [...] odwozđąc ie od wierney á łczyrey drogi/ [...] á przywozđáć ie ná drogi omyłne RejPos 52v.

»do wiecznego krolestwa, ku wiecznej a niebieskiej chwale, w niebo przywozić« [szyk zmienny] (2:1:1): A ták požáđanie mądrości/ przywozi do wiecznego Krolestwá. Leop BBB3; Ná tę moc náleży łd Chrełściáńłki rzáđić y łprawowác/ y ku wieczney á niebieskiej chwale przywozić WujJud 152; SkarŻyw 599; KołakCath C4v.

»w pierwsze miejsce przywozić« (1): Kryłtus w łwych mękách/ wołáł, ćięłzko vmieráiąć/ owce łtráconey nábywáiąć/ w pierwłze mieyłce przywozđąc. ArtKanc E10.

»sobie przed oczy serca przywozić« (1): (nagł) Społob odpráwowáńia łpowiełzi przed Káplánem. (-) NAprzod/ ielłić zdrowie dopułzczá/ pokłękni: więcey łnadź łobie przed oczy łercá twego/ Pána Bogá/ niłzi námiáłtká iego/ przywozđąc. LatHar 135.

»zaś przywodzić« (1): Bo on łznur złoty w Niebie trzyma łprawiedliwość [...]. Y tázto łprawiedliwość w Niebo zaś przywodzi/ A bez łprawiedliwości wšyftko nádoł zchodži. *KořakCath* C4v.

Szeregi:»przyciągać a przywodzić« (1): Pánie/ ráczyłz nam nędznikom [...] zełać ku powiedaniu łczyrey prawdy twoiey tych Ianow y tych Andrzeiow więcey/ [...] áby nas przyciągáli á przywodzili do ciebie *RejPos* 276.

»przywodzić a przypádzać« (1): Trzecie vczmy łe/ iáko tu Pan Bog wzgardza mędrki/ [...] á proftaczki/ [...] każe przywodzić do domu łwego/ á każe łe przypádzać *RejPos* 160v.

αα. *Za pomocą manewrów wojskowych: naprowadzać [na co]* (2) : ále fortel ten máią [*wojska tureckie*] iż przed piełzym ludem łtrzelbe [!] wielką dzielną zákrywáią/ ná kthorą przywodzią Ludzi nieprzjáćielłkie owi co ná przodku łtoią *BielSpr* 55, 55.

α. *Sprawcą jest Bóg* (16) :

Zwrot: »do portu przywodzić« (1): á on [*Pan*] vłtanowiłły wzburzone ony náwálnośći łáłkáwie łe [*wiernych swoich*] do łch požądliwych portow raczy przywodzić. *RejPs* 160v.

Przen (15) :

przywodzić dokąd (3): Zálz pán iáko píłmo powiedá kiedy rácy do piekła nieprzywodzi i zaię znie⁸⁰ wywodzi? *MurzHist* S3; *BibRadz Sap* 16/3; *LatHar* 593.

W przeciwstawieniu: »przywodzić ... wywodzić« (3): *MurzHist* S3; Bo thy [*Panie*] małz w mocy łwey żywoth y śmierć/ á do bran niłkości przywodziłz y wywodziłz. *BibRadz Sap* 16/13; *LatHar* 593.

α) *Udzielać łaski wiary* (9) :

przywodzić do kogo, do czego (2): *CzechRozm* 113; P(an) niebá y ziemie/ [...] rozmaitymi obyczáyami nápráwował łe [*ludzi*] y przjwodził do łiebie. *SkarŻyw* 557.

przywodzić k(u) komu (3): *MurzHist* B; Otóz dwoiákim dobrodzieyftwem nas ku łobie Pan przywodzić raczy *BiałKat* 198v, 48v.

przywodzić czym (4): O FRANCISZKV SPIERZE HISTORIA. BYłmy ludzie miłerni á zapamiętali/ przykłady kaźni Boży/ ktoręmi nás pan kłobie przywodzić ráczy/ [...] rozmyślali i pamiętali *MurzHist* B; pan piérwłzym przykazániem łercá náłze k łobie przywodzić/ W wtórym wnet wędzidlá vłtom włóżył *BiałKat* 48v, 198v; *SkarŻyw* 2.

W przeciwstawieniu: »przywodzić ... odrzucać« (1): A iż Bog łam łednych do kámienia te⁸⁰ [*tj. do Chrystusa*] przywodzi/ y ná łim łe buduíe/ drugie od łiego odrzuca *CzechRozm* 113.

Zwrot: »przywodzić na drogę« [*szyk zmienny*] (3): Gdyż on [*Pan*] zálwždy łwyętych łwoich łe chowa w łierządzie/ Cicho ná drogę przywodzi gdy łą w yakim błádye. *LubPs* G, ee5 *marg*; *RejPos* 29v.

β) *Zbawiać, wprowadzać do nieba* (3) :

przywodzić do czego (2): Oto Oblubieniec wálz/ drogę wam zachodži/ A do onęy vliczki łiebiełkięy przywodzi *SiebRozmyśl* M2. *Cf Zwrot*.

przywodzić przez co k czemu (1): Rácz dáć miłośćiwy Pánie/ że tá prawdá w łas łoftánie/ w ktorey żywoth czyniłz/ przez łię k łwieczney łławie przywodziłz. Amen. *ArtKanc* I4.

Zwrot: »do chwały [= *królestwa niebieskiego*] przywodzić« (1): Abowiem godziło się aby ten dla którego ją wzięty rzeczy/ [...] wiele synów do chwały przywodząc [*in gloriam adducentem*]/ kładąc zbawienia ich przez męki poświęcił. *BibRadz Hebr* 2/10.

b. *O wodzie: sprawiać, żeby płynęła w określonym kierunku [co; w tym: czym (4)] (8) :* [*król egipski*] rozkazał urzędnikom aby im [*lud żydowski*] wciśkali robotami nieznośnymi wszędzie [...] aby też i cegłę i prawieli/ błota wynosili z miasta/ wady kopali/ rzeki przywodzili *BielKron* 27v; *Salientes, Fistulae seu aquae ductus, Ruri* wodne którymi wodę przywodzą. *Mącz* 365b, [95]d.

przywodzić do czego (1): przywodzą do niego [*do rosnącego czosnku*] wodę między zagony/ aby wilkość miał *BielKron* 276v.

przywodzić dokąd (4): W tej ziemi [*w Babilonie*] rzadko bywa defzcz/ przeto cokolwiek się tam wrodi żywności to z rzek wilkość ma/ nie z łamych dobrowolnie (iako w Egipcie) ale z przyprawą ludzi/ którzy rynnami wodę przywodzą na rolę. *BielKron* 267, 276v; *Mącz* 109c; *Poczyńże tam [w miejscu, gdzie jest żlebowinka]* Stawki nie wielkie a nie głębokie. Przywodźże do nich Gnoiową wodę *Strum* O3v.

przywodzić skąd (2): *Mącz* 109c; *Incile – Kanał* albo korito którym wodę z rzeki przywodzisz. *Calep* 520a.

c. *O zbożu [co dokąd] (1) :* [*Oktawian*] dwie łacie tyliąc łpadow [*zboża*] do Rzymu każdy rok przywoził *BielKron* 131v.

d. *O abstraktach [co] (10) :*

przywodzić do czego (3): Coⁿfessioniste opaczny Regiment do Kościoła przywodzą. *WujJud* 125 marg [*idem*] L15v; *WujJudConf* 125.

przywodzić między kogo (1): A toć się mi zdało na tem miejscu o tych Urzędnikach powiedzieć/ [...] ktorziby złe obczyście karali/ a dobre między ludzi przywoździli *ModrzBaz* 39.

przywodzić przez co [= którędy] ku komu (1): *WujJud* 232 cf *W porównaniu*.

W porównaniu (1): Abowiem onę moc która z Męki Pana Chrystusowej pochodzi/ to jest łaskę którą on nam na ołtarzu Krzyża [!] S. załżył/ przez Sakramenty iakoby przez rury iakie ku sobie przywoźimy *WujJud* 232.

Szereg: »przywodzić i wnosić« (1): A tak wszyscy takowi/ ktorzy się tej iafney prawdzie i przeciwiają/ a do Kościoła Pańskiego opaczny Regiment przywodzą i wnoszą/ łami się wydawiają iawnie/ iż nie są potomkowie Apostołów Chrystusowych. *WujJudConf* 125.

Przen (3) :

Zwroty: »pomoc przywodzić« (1): niech przed cie przychodzi Boże/ wołanie moje/ a pomoc przywoźi. *GrabowSet* Q4.

»przywodzić za sobą« [*szyk zmienny*] (2): *WerGość* 212; *Wczesna rzecz miła Bogom/ a co zbytek rodzi/ Nic dobrego: wszystko złe za sobą przywoźi. GosłCast* 27.

αα. *Sprawcą jest Bóg [w co] (1) :*

W przeciwstawieniu: »przywodzić ... wywoodzić« (1): *Dziwne sposoby/ w wymyśl mojej przywoźisz [Panie]/ A dziwniejszymi/ nazad im wywoźisz* *GrabowSet* F3v.

α. *Wpuszczać (1) :* *Fenestro, Okno* czynię/ *Yafność a światło* przywoźę. *Mącz* 120c.

f. *O zabiegach leczniczych; przen [co do czego] (3)* : Też Szafran zmieszany z infzemi lekarzŧwty ferdecznemi tym rychley y mocniej mocz onych lekarzŧw do fercza przywodziy. *FalZioł* III 7c; *Oczko* 32v.

W przeciwstawieniu: »odganiać ... przywodzić« (1): Bo/ á kto rad tákiego lekárŧwá wŧywa/ coby od wátroby gorácoŧć odganiałó/ á do żółádká żimno przywodziłó? mam zá to że żaden. *ModrzBaz* 70v.

2. *Nakłaniać, zachęcać; zobowiązywać; rzadko: zmuszać do czegoś; compellere HistAl; adducere Mącz; hortari, incitare Modrz [w tym: kogo, co (W przen i Przen) (237)] (261)* : *PatKaz* III 110v; Gdyż liedziŧ ná łótroŧtwie/ ná opilŧthwie/ ná koŧterŧtwie/ y ná inych márnóŧciach ŧwiátá tego: á nie tylko ŧam złoŧciwym będąc/ ále y ine przywodziąc/ á dáiąc im złe przykłády ze złoŧciwego żywothá ŧwoiego. *RejPos* 114v.

przywodzić do czego (85): *SarnUzn* E3v; Do tego [*naŧładowania cnot*] w nowym zakonie Páweł S. nas przywodzi *BiałKat* 151; *KuczbKat* 290; *WujJud* 193; [*ŧw. Paweł*] odwodzi tylko ludzi od proznowánia onego cíeleŧnego Sobotniego/ á przywodzi do odpoczywánia prawdziwego duchownego *CzechRozm* 71, 71, 175v; *ModrzBaz* 31v, 67 [2 r.]; *SkarJedn* 353; [*ŧw. Antoni*] inne ludzie przywodzić poczł do cíalney forty y do onego ŧcíłŧego y ŧwiétobliwego żywothá. *SkarŻyw* 57, 126, 235, 308, 325, 463, 532; poŧłá z nowu Krol do Wielkiego Kniázia Gońcá y Dworzániná ŧwoiego [...] przywodziąc go wŧzelkim ŧpoŧobem pod ŧłuŧznymi Condićiami do pokoju z obudwu ŧtron wtwierdzenia. *StryjKron* 782, 230; *CzechEp* 137; *ReszPrz* 95; *ReszHoz* 131; *ActReg* 101; *Phil* S4; *LatHar* 236; *WujNT* 212, 310, *Ioann* 3 arg; *SarnStat* 401; *PowodPr* 45, 48 marg; *SkarKaz* 160a, 638b; *SkarKazSej* 678b. Cf *Ze zdaniem dopełnieniowym, Zwroty*.

przywodzić ku czemu (112): *ListRzeż* w. 43; *BierEz* Mv; bo [*Pan Jezus*] z ludzmi obtzuiątz/ iedzątz/ ij pijątz/ przywodził ie ku rozmilowaniu ŧwému. *OpecŻyw* 45v, 42v; *ForCnR* C2v; *BielŻyw* nlb 6, s. 29, 96; *LibLeg* 10/98; *Racž* odwrócić oczí moje miły panie/ aby nie widziały prożnoŧci [*Ps* 118/37] (*koment*) W thym Pieniu prorok pobudza ŧtworzenie aby pana boga chwaliłó iż ŧtworzył ie/ [...] teŧ ćżłowieka ku chwale boŧey [= *ku chwaleniu Boga*] przywodzi. *WróbŻółt* vv4, ff8v; *RejPs* 140v, 201, 202v; *LibMal* 1544/91; *SeklWyzn* 2v; Dzywno mi to niewimownie Dobry panie iż tak mownie. Mnie ku milczeniu przywodziż *RejKup* d8v; *MurzNT* 58v, 111; *KromRozm II* e2v, f, f4v; *DiarDop* 106; Ku wŧtáwicžney pracy/ potrzebá przywodzi *BielKom* B4, Fv; *LubPs* Q3v, R5v, X5v marg, X6v; *RejWiz* 3v; [*Manasses*] obrázy y ŧłupy ŧwięcił/ y narod Iudá ktemu przywodził. *BielKron* 90; Stráŧzliwe przykłády zápráwdę z vpádku tych krolow/ ktore ŧam Bog ná to mieyŧce pomázuie/ przywodziąc nas ku themu przykłádu/ ábyŧmy nie dufáli w ŧwoiey mocy y mądroŧci/ iedno nań wŧzytko przekłádáli. *BielKron* 128, [85²]v, 109v [2 r.], 226, 447, 458v; *GrzegRóżn* C3, H3; *Mącz* 230d; *RejAp* 46v; *GórnDworz* Q3v, Ll7; *RejPos* 62, 72v, 234v, 246, 326v; *BiałKat* 31, 36; *HistLan* F4; *RejZwierc* 141; *BielSpr* b4; *WujJud* 131v; *RejPosWstaw* [110³]; Ale gdy ich [*Pan Jezus swych uczniów*] ku wŧzelákiey pokorze/ ŧkromnoŧci/ cíchoŧci/ y ćierpliwoŧci przywodził: [...] tedy iuž tám znácznie kordy/ y inŧze woienne nacžynia/ od nich odrywa. *CzechRozm* 235, 91v; *ModrzBaz* 6v; *SkarŻyw* 82, 206; *StryjKron* 437, 442; *CzechEp* 89 marg; *NiemObr* 88; *BielRozm* 30; *SarnStat* 1078. Cf *przywodzić ku czemu przez co; ku czemu przez kogo; Ze zdaniem dopełnieniowym, Zwroty*.

przywodzić ku czemu przez co [= w wyniku czego] (1): Aczkolwiek fą sławnieyfzy y z lepszą pochwałą Hetmáni y inni Sprawce/ ktorzy przes náukę y ćwiczenie/ [...] rycyrftwo łobie poruczone/ ku męłtwu s chucią y ku łpráwie rządney przywodzą/ niżli oni: ktorzy [...] *BielSpr* 26.

przywodzić ku czemu przez kogo [= za pośrednictwem kogo] (1): Alye nas łdrugyey łtrony łyftł xiazecya yego Myłóczy malzonka t.m. sałłmvcyel, [...] yłz nas thełz oto zandal ze byzmy t.m. przeł połłla nalzego ku przyłwolenyu na the odmyane wyary przywodzyely. *LibLeg* 8/132v.

przywodzić na co (29): Niemniey czy, ktorzi inłse sgarłłaią, a ku nierządnołci, iako na igrę, na wino, na piwo, y na inłse niełtatki/ w łłprawach/ przywodzą, maią bycz karani *ListRzeł w.* 43; a włzakółz tho wyemy ze na łzadnv odmyane [*wiary*] nam t.m. przywodzyczy nyeprzyłtoy. *LibLeg* 8/132v; Racz odwrocił oczy moie miły panie/ aby nie widziały proźnołci [*Vulg Ps* 118/37] (*koment*) Proźnołci, tho iełł rzeczy ktore na nieczyłthołc przywodzą. (-) *WrółŻołł* oo; *GliczKsiąż* O5v; *KrowObr* A2v; A nie dáy łie vwodził łwieckiey omyłnołci/ Ktora włzytki przywodzi ná dziwne chłiwołci. *RejWiz* 56v, 171v; *RejPos* 72, 192v; *RejZwierc* 41, 84v; *WujJud* 133v; *SkarŻyw* 203; *PaprUp* K3v; *WujNT* 342. Cf *Ze zdaniem dopełnieniowym, Zwroty*.

przywodzić w co (20): *KromRozm I* B2; *DiarDop* 106; Tám naydzyełz iák omyłny łwiát w łwych łpráwach broił/ A iákó dziwnie w ludzyoch zówždy błędy łtroił. Iedny przywodząc k cnotam á drugie w łotrołtwo *RejWiz* 3v, 162v; *BibRadz Matth* 18/8, 9; *RejPos* 78v, 326v; *RejZwierc* Bv, 113v; A ia wam powiádam; iłz włzelki ktory opułcił żonę łwoieę/ opocz przyczyny porubłtwa/ przywodzi ią w cudzołłstwo *WujNT Matth* 5/33[32]. Cf *Zwroty*.

przywodzić czym (27): Zony lepak od mężow zabiegle, takieł siny y dziewki od rodziczow, [*Pitagoras*] łwym vczenim ku przyiacielłtwu, takieł ku czyłtoci y ku włtidu przywodził. *BielŻyw* 29, 96; *MurzHist* C4v, P3v; *MurzNT* 111; *BiałKat* 36; Tákze y dził iełł wiele tych krałomędrkow/ czo ine mowia á ine rozumieia/ á siłá ludzi tymi zákritołciámi łwemi ná co chcą y iákó chcą przywodzą *RejZwierc* 84v; *BielSpr* b4v; *SkarJedn* 380; [*panowie koronni*] Krolá vpornym nalegánim do przyłięgi/ y potwierdzenia praw/ y wolnołci Koronnych przywodzili *StryjKron* 616; Iełł y drugie mieyłce gđie tełz złe niewiałty rozgámi karzą/ y pokutámi rozmáitymi do poleplzenia przywodzą. *ReszHoz* 131; *SkarKazSej* 678b; *KlonWor* 67. Cf *Zwroty*.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami: k(u) temu (17), do tego (13), na to (6); (a)by, żeby (37), iż, że (14), zaimek względny (1)] (52): *ComCrac* 11v; *ForCnR* Av; A wałcha Cro.m. domnyma y kazaly panowye v vylnye yłch bi nałchi połly chodzyly tham do mołqui yakobich ya przywodzyl kxyedza mołkyewłkyego. zebi walczył na panłthwa Valchey Kro.mczi. *LibLeg* 11/154v; *RejPs* 47, 94v, 159; [*oszułci podrzucili fałszywy pieniądz na drogę, znaleźli go jednocześnie podróźny i jeden z oszustów*] A gdi o dobrocł thakiego zlotego bil pithan [*współnik oszusta*] thedi powyedzyl ze dobri zlołthi yełth. Alye zełzczye obadwa gi nalyezli, thedi maczye rowno onem łzyą rozdzyálicz. I przywodzili kthemv, ze then na kogo łzyą włładzili ym polowiczą wzdall *LibMal* 1545/94; żoná moia przywodzi mię ná to ábych go zábił. *HistAl* L8; *KromRozm I* L2; *MurzHist* C4v; *MurzNT* 73v; Ná to cie twe hárdóci z grzechem chcą przywodził By łie s pánem y z ludźmi nigdy nie chciál zgodził *BielKom* F6v; *GroicPorz* ii; *KrowObr* B4; Myłli moie przywodzą mię ábychłi odpowiediál/ y dla thegozem łię połpiełzył. *BibRadz Iob* 20/2, I 281a marg, II 138b marg; A gdy [*Tomasz Myncarz*] ták

wiele ich [*mieszkańców miasteczka Alstet*] ku łobie przywiódł powoli ie ktemu przywodził co vmyślił. W tymże Miálteczku począł ich imioná popiřowác *BielKron* 202, 310v; *GórnDworz* H7, Ee5v, Mm4; *HistRzym* 72; *RejPos* 24, 71v [2 r.], 88, 153v, 223; A což nas do tego przywodzi iż o ty perfumy ławy á poćciwości mniej dbamy niżlichmy powinni? *RejZwierc* 104, 150v, 177; *BielSpr* b4v; *WujJud* 197; *MycPrz* II B2; *BiałKaz* C; *CzechRozm* 53v, 66, 251v; Tákowe częłte požogi słuźnieby Dozorze budowania miály do tego przywodzić/ żeby oni tey drogi łzukáli/ iákoby z cegły murowáne domy były *ModrzBaz* 35v; *SkarJedn* 181, 380; *CzechEp* 55, 197; *WerGośc* 255, 260; *OrzJan* 16; *LatHar* 393; *SarnStat* 1210; *GosłCast* 33; *KlonWor* 67.

W *przeciwstawieniach*: »przywodzić ... odwodzić (9), odganiać, przymuszać, wywodzić« (12): Rozum natym zależy człowieczy Mieć w łobie takowe rzeczy Ktore ku cznocie przywodzią A od zbytkow wřzech odwodzią *BielŻyw* nlb 6; *KromRozm II* f4v; *KrowObr* 103v; *BielKron* 282; *GórnDworz* Ll7; Abowiem one połty łą dobrowolne/ ále te potrzebne: one z dobrej woley pochodzą/ ále te z przykazania y wřtawy: do onych nas przywodzią/ do tych przymuřzią. *WujJud* 193, 131v, 133v; *CzechRozm* 71, 175v; *ModrzBaz* 67; Ták łynowie dyabelřcy y morderze duřni łą haeretykowie: ktorzy ludzie wywodzią z kořciółá powřzechnego y ná fekty łwe przywodzią. *WujNT* 342.

Zwroty: »ku dobremu, na dobre przywodzić« [*w tym: czym (1)*] (1:1): *WróbŻółtGlab* A3; vrádzono/ áby v Kánonikow y w Klářtorzech [...] řtářiřy [*opaci albo biskupi*] [...] pilnowáli tego/ by ludzi ná dobre przywodziłi *BielKron* 225v.

»przywodzić w grzech(y), do grzechu, ku grzechu(-owi)« = *facere peccare PolAnt* [*szyk zmienny*] (5:4:2): Diabel ten teř nas kulřy [...] wgrzechy przywodziac *SeklKat* Tv; Nie czynń kuńřtzw s przyaciół nie przywodzi ku grzechu *BielKom* C5v; *BibRadz Ier* 32/35; *KwiatKsiąř* C4v; *RejPos* 78v, 142v; Nie grzech tedy zořtawa po odpuřczeniu/ ále łkłonnořć ku grzechowi/ ktorą Piřmo podczás grzechem zowie/ że y z grzechu pirworodnego pochodzi/ y do grzechu tego kto iey przyzwála/ przywodzi. *WujJud* 90, 102v; *BudBib Ier* 32/35; *SkarŻyw* 4; *PowodPr* 52.

»gwałtem, mocą przywodzić« (1:1): I owřzem wierne ługi Bože mocą y gwałtem/ [*papieř*] ná to ciągnie y przywodzi áby łnim weřpołek Dijabłá/ [...] chwálili *KrowObr* B4.

»ku mniemaniu przywodzić« (1): To tym obyczáiem mniemánie tych wařne będzię ktorzy mowią iż Duch řwięty w pánnę wřtápił/ y onže w niey miáłto nafienia był/ [...] (–) A což zás tákiego tych ku tákemu mniemániu przywodzi *CzechRozm* 156v.

»pilnie, z pilnořcią przywodzić [*do czego*]« (1:1): Iednák nieodrzućamy [...] dobrych vczynkow/ y owřzem pilnie lud pořpolity do wřzelákiej pobořnořci przywodziemy. *WujJudConf* 109; *StryjKron* 542.

»do porzádku przywodzić [*czym*]« (1): [*řw. Paula panienki na trzy klasztory rozdziłiła*] ofobno były gdy iádły y robiły: ale řpołem łię modliły y řfálmy řpiewály. łamá pierwey ná wřzytko przychodziłá/ przykłádem á wřtydem inne do porzádku przywodziac. *SkarŻyw* 141.

»przywodzić ku pokucie (*a. pokutujáćemu řywotowi, a. czynieniu pokuty*), do pokuty« [*w tym: czym (1)*] = *ad penitentiam adducere Vulg* [*szyk zmienny*] (9:8): PRzeklęty Heród/ ij mizerná ona tzudzolořnitza/ zmowili łie aby łána zabili/ by tako wolnie wołá řwoię popelnili/ niemaiátz ktoby ie káráł/ ij ku pokucie przywodził. *OpecŻyw* 47v, 59, 160; Iř plebani máyá napřzod o pokućye kázác/ á lud ku pokutujáćemu řywotowi przywodzić *KromRozm I* H; *KrowObr* 115v; *BibRadz I* 461; *RejPos*

327v; *WujJud* 87v; *WujJudConf* 86; Kościół S: gdy łmutne rzeczy rołzczytá/ á ludzi do pokuty y płáczu przywodzi Alleluiey/ ktora pieśń iest wefela/ nieśpiewa. *SkarJedn* 239; *SkarŻyw* 57, 80, 164, 309, 310; *WujNT* 510, *Rom* 2/4, *Apoc* 3 arg.

»ku posłuszeństwu, w posłuszeństwo, do posłuszeństwa, na posłuszeństwo przywodzić« [*w tym: czym* (2)] [*szyk zmienny*] (3:3:2:1): [*św. Paweł w liście do Rzymian*] ku dobremu y pobożnemu żywotowi/ ku pośluszeństwu/ wtcyeny y náłładowányu przełożonych/ [...] ye przywodzi. *KromRozm II* ev, e4; Támże Duch święty opowiada/ iáko tá Beſtia dwurogáta miáła cechowác álbo piątnowác náłładowce álbo pochlebniiki fwoie/ y iáko ie miáła bogácić przywodząc ie ná wołá á ná pośluszeństwo fwoie. *RejAp* BB4; Azáfz też nie ma [*czart*] onych ktorzy rozmáitemi wymyſły ſwiátá tego/ á ſprofnemi żywoty ſwemi/ nie tylko łami ſłużą iemu á czynią wołá iego/ ále wiele inych w pośluszeństwo iemu przywodzą *RejPos* 78v, 187v, 335; *WujJud* 133; *SkarJedn* 170; Redigo – Doposłuszeństwa prziwodzę. *Calep* 902a.

»przywodzić prośbami« [*szyk zmienny*] (2): Vsłyszawłzy to mátká poczęła przywodzić młodzieńcá iuż prośbami iuż groźbami y bićiem/ áby tę táiemnicę powiedział. *HistRzym* 72; *SkarJedn* 263.

»(swym) przykładem przywodzić« (2): [*grzeszy, kto rzeczy zakazanych*] z pogorźzeniem wiele ludzi wżywa/ ktorych do tego ſwym^m przykładem przywodzi áby takież oni gwałćili kościelne przykazanie *WujJud* 197; *SkarŻyw* 141.

»przywodzić ku skruszce, do skruchy« [*szyk zmienny*] (2:1): Mękiciém bożé nábożné rozmyſlanijé/ przywodzi człowieka ku ſkruffe wierné/ ſpowiedzi doſtateczné/ ij pokucie prawdziwé. *OpecŻyw* 160; *SeklWyzn* g3v; Wierzę/ że do ſkruchy ty mnie łam przywodziłz [*Panie*] *GrabowSet* M4v.

»upominaniem przywodzić« (2): Tu prorok [...] dziwnem vpominányem przywodzi lud ku vznaniu páńſkiemu *RejPs* 121v; *RejAp* 36v.

»przywodzić ku wierze (a. wierzeniu), do wiary, na wiarę, w wiarę« [*szyk zmienny*] (6:5:1:1): *SeklWyzn* c2; *RejKup* f2; [*gdzieś to wyczytał*] Iż Zwon vtzárovány/ dzwiękiem ſwoim odgania nieprzyaciáele duźne y ćieleſne/ Chmury/ Błyſkánia/ Gromy/ y ludzi ku wierze przywodzi *KrowObr* 103v, 115v; Ty [*Galatów*] záſie Apoſtoł przywodzi ku wierze prawdziwey piſłąc im z Effezu. *Leop* PP4; *BibRadz* 2.Cor 5/11; [*Niemcy*] Káznodziey ktorzy ie od bálwochwałtów odwodzili ná wiarę przywodząc/ wiele potráćili *BielKron* 282; *GrzegŚm* 12; Po trzećie ielzcze przywodzi nas do wiary Páná Chryſtuſowey/ wielka potrzebá. *BialKaz* F4v; *SkarJedn* 398; *SkarŻyw* 369; *StryjKron* 542; *SkarKaz* 203b.

»zasię, znowu przywodzić« [*w tym: na co* (1)] (2:1): *Leop* PP4; *RejPos* 71v; Nie gáni on [*apostoł*] poſtów/ ktore ná wielu mieſcách dziwnie záleca/ y przykázuie: ále żeby ſie nie dáli fáłſzywym Apoſtołom zwodzić/ ktorzy ie znowu ná Zydowłki zakon przywodziłi *WujJud* 198v.

»do zgody, ku zgodzie przywodzić« [*szyk zmienny*] (10:1): *CzechRozm* 248; Káždy tedy ile może/ [...] niech ſię o to ſtára/ żeby niezgodne do zgody przywodził [*in concordiam reducere*]. *ModrzBaz* 66v, 67; y łamże ná ſwe Greki wypowiedá/ iſz ſie w ſwarách około wiary kocháiąc Biſkupom Rzymłkim do zgody ſię przywodzić nie dáli. *SkarJedn* 243, 199, 242, 245; Profzę obeyrzyćie ſię ná to/ [...] co was ſłużnie do zgody przywodzić ma. *SkarKazSej* 671a, 671a [2 r.], 673a.

»na złe sprawy, na wszystko złe, ku złemu przywodzić« [w tym: czym (1)] [szyk zmienny] (2:1:1): Zawszy musiszz burdę mieć [...] Zwłazczá gdy nas naturá tak bárzo mdło rodzi/ Ze nas Inádnie ku złemu swawola przywodzi. *RejWiz* 101, 106v; Itára fie [diabeł] o to kędy może/ áby go [człowieka] mierzył Pánu iego/ á przywodził go wedle woley swoiey/ ná złe spráwy swiátá tego. *RejPos* 54; *RejZwierc* 49v.

Szeregi: »ciągnąć i przywodzić« (2): *KrowObr* B4; A tę fklonność ku grzechowi podczas piłmo grzechem zowie/ nie iżeby włáfnie grzechem byłá/ ále iż z grzechu pochodzi/ y do grzechu nas ciągnie y przywodzi *WujJud* 102v.

»nie poruszyć albo nie przywodzić« (1): [niektórzy mówią] Ewangeliei bych nie wierzył/ by mię kofcioł kv wierzeniv/ nieporwfył/ albo nieprzywodził. *SeklWyzn* c2.

»pobudzać, (i, a) przywodzić« (5): *OpecŻyw* 59; W tym pieniu [Ps 54] prorok pobudza y przywodzi lud ku chwaleniu boga y ku nabożnemu iemu modleniu. *WróbŻółt* ff8v; *Calep* 510a; [wszyscy na cię jako na ojca i obrońcę oglądać się będą jeśli] inŹe do prace pobudzać y przywodzić będzieŹ *Phil* S4; *LatHar* 236.

»prowadzić i przywodzić« (1): [Jan Brodzik ukradł panu Grabowskiemu delię] Aczkolwyek pan grabowfky kv cznoczie y [tj. jego] zawzdi prowadził y przywodziel *LibMal* 1544/91.

»przywodzić i uczyć (a. naukę dawać)« (2): fercá ludzkie do miłości á sprzyiázney chęci przywodzić y vczyć [hortari et instituere]/ od waśni y złey woli odwodzić/ áza to nie nawięcey ludzkości iednego ku drugiemu prziftoi? *ModrzBaz* 67; Praemoderor – Prziwodzę, naukędaię. *Calep* 833b.

W przen [co] (2) : Nigdźieciém [...] ffczęciá swiata tego mizerného nie nayduiemy/ ktoreby [...] ferce człowieczé prziwodziło/ aby więcey w uczinkoch cznotliwych niżli w bogactwie sobie powoliło *ForCnR* Av; Nienágániona nigdy spráwá Duchá swiętego/ przywodzi cię do tego teraz/ w Kościele Bożym/ o duŹo moiá miła/ ábys fię ná wesołe swiętá národzenia Syná Boże⁸⁰/ zbáwiciela twego z pilnością gotowála *LatHar* 393.

Przen [co] (2) :

przywodzić do czego (1): iáko możefz nędzny oycze do tak wielkies á niesfycháney przeciw prawu y przyrodzeniu sprófnosci/ przywodzić myśl swoię *SkarŻyw* 487.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): *GórnDworz* Ff7 cf *Zwrot*.

Zwrot: »przywodzić pod posłuszeństwo [czemu]« (1): tá cnotá mierność/ ma ten wrząd/ przywodzić rozumowi pod posłufzeństwo to/ co fie w áffekciech pocźciwości przeciwi. *GórnDworz* Ff7.

3. *Doprowadzać kogoś albo coś do czegoś; adducere Vulg, Modrz, Cn; reducirere Modrz, JanStat, JanPrzyw; redigere Modrz, JanStat, Cn; inducere Calep, Cn; deducere JanStat, Cn; revocare Modrz; provocare JanStat; adigere, compellere, illicere, impellere, perducere Cn* [w tym: kogo, co (174)] (211) :

przywodzić do czego (16): Ten brzydki iest Chriřtuřowi y kořciolowi iego: iáko letnia wodá żoładkowi/ ktora go do womitu przywodzi *WujNT* 848; *SkarKaz* 118b; [ludzie bárzo źli] sieią wfzędzie niezgody/ [...] á tą łodką w ktorey fię wfzyfcy wieźiem/ swoim biegánim chwieiąc/ do zánurzenia iá y wtopienia przywodzą. *SkarKazSej* 659a. Cf *Zwroty*.

przywodzić k(u) czemu (26): *LubPs* Q3v marg; ále gdy go [wrzodu] nieopátrzy wczás iest bárzo řmrodliwy/ á onym řwym řmrodem/ około řyebie ciáło gnoi y ku wypádaniu przywodzi *SienLek*

130v; ábychmy nic nie wátputi [...] iż on [Pan] zówždy dzyerży miłóściwą rękę nád wiernemi fwemi/ á ku pociefze przywodzi wśytki przypadki ich *RejPos* 279; *ModrzBaz* 8; Toż piíze Bázylíus S. [...] Iż obźárłtwo/ niezliczone hufce grzechow ku porażce dułzney przywodzi. *WerGość* 254; [*Ojczy nasz*] K zroftu przywodziłz trawy/ wízemu bydłu potráwy *ArtKanc* T10. *Cf Zwroty*.

przywodzić na co (4): Pánie/ [...] my fie o to więcey ítáramy/ ábychmy náukę twą wywroćili/ á ná co inłzego przywodziłi/ tu ku temu omylnemu śwíátu/ thák iáko y oni Fáyryzeufzowie czynili *RejPos* 225. *Cf* »przywodzić na pierwsze miestce«, »na ugodę przywodzić«.

przywodzić w co (19): *MurzNT* 103v; Bo kto ináčzey czyni/ kto śwíatłóść praw y wíthaw w ciemność przywodzi [...] zá niepráwiedliwego mian być ma *Phil* L; Státut o imáníu Hultáiów w wżywáníe przywodziłi *SarnStat* 518, 1030. *Cf Zwroty*.

W przeciwstawieniu: »wywodzić ... przywodzić« (1): Iáko Pan dziwnie Kofcyoł fwoy z wielkich trudności wywodzić raczy/ przywodziąc gi ku wielkiej zacności. *LubPs* Q3v *margin*.

Zwroty: »ku doskonałóci przywodzić« (2): [*bierzmowanie*] Krztu S. łáłkę ku dośkonáłóci przywodzi. *KuczbKat* 155; *GostGospPon* 169.

»przywodzić do egzekucyjej, ku egzekucyjej, w egzekucyjej, in exequutionem« = *realizować* [*szyk zmienny*] (3:3:2:1): (*nagł*) STAROSTA. (-) Od wśyftkich łádów Dekretá ku Exekuciiéy przywodzi *SarnStat* 233; przeciwo tym [*Cyganom*] Státut Wárfzáfki 1557. w exequutiá przywodziłi *SarnStat* 523; NA próbę Połłów žiemie Goftyńkiéy/ y przywodziąc in exequutionem Státut około chowánia kśiąg: Wítáwiamy/ áby kśięgi ich Ziemiéki w íklepie pod trzemi kluczámí wárownie chowáné były. *SarnStat* 822, 176, 225, 522, 898, 1152; [*Wiedzieli nowi ewangelicy, że*] choć kiedy Krole Bog dawał: tedy oni z rękú zwierzchnóci kápłáńkiéy práwo rządzenia fwego bráli/ y one do exekucyjey przywodziłi. *PowodPr* 21.

»ku jednostajności, w jednostajność przywodzić« (1:1): [*naznaczamy sześć osób, które*] obiáńnić máią/ wátputliwość odkłádáiąc/ y wśyftko cokolwiek im bédzie fie zdáło potrzebnégo ku záchowáníu w łádzích ípráwiedliwości/ ku iednoftáyności przywodziąc [*in consonantiam reducant JanStat* 142] *SarnStat* 56, 460.

»ku (dobremu *a.* lepszemu, *a.* pewnemu) końcowi(-u), do (fortunnego) końca, ku kresam przywodzić« = *ad exitum deducere a. perducere Cn* [*szyk zmienny*] (7:5:1): zafię kamień Iáłkołczy kthori íeft czarny, rzeczy pocżęte ku dobremu kończowi przywodzi *FalZioł* IV 50b; *LubPs* P6v *margin*; pilnieyíze íeft nam/ ábychmy fie przypátrowáli ku temu celowi á ku tym kresám/ ku ktorým Pan rzecz íwą tu ítánowić á przywodzić raczy. *RejPos* 300v, 27v; *RejZwierc* A3v, 78, 101v; Lecż przedfię krol Iozáphát/ nie dowierzał temu/ Ale wśyftko ku końcu/ przywodził pewnemu. *HistHel* D2; *Perduco* – Do koncza przywodzię. *Calep* 777b; *LatHar* 13, 183, 344, 634.

»k(u) mierze przywodzić« [*w tym: czym* (1)] (4): Ten oleiek czyfci każdá niemocz/ á wilkołci ku mierze przywodzi *FalZioł* II 23; A przeto kto chce dłuogo dobre zdrowie záchowác/ co z naywíętfzá bącznościá ma ty námienione wilkołci kmierze á ku zgodzie przywodzić *SienLek* 1v; A przeto trzeba tę gorácość chłódzić/ á kmierze przywodzić rzeczámí wilkimi á chłódnymi. *SienLek* 29v, 30.

»przywodzić na pierwsze (*a.* na swe) miestce« (2): Plátri ktore przywodzią członek wzrúfzony na pierwíze miestce. *FalZioł* V 106, III 29b.

»we złe mni(e)manie przywodzić« (2): [są tacy, którzy] drugim zayrzą/ ktore ábo łobie rownemi ábo łiebie przewyższającymi być rozumieią. á przetoż co v nich cudnego widzą/ to łzpecą: [...] á włzytko ná źle wykłádając/ ábo iáwnie łromocą/ ábo iefli niemogą/ we złe mnimánie przywodzą [in *sinistram suspicionem adducunt*]. *ModrzBaz* 56v; *CzechEp* 343.

»w nieprzespieczność przywodzić« (1): áni gránic áni kopców w niwczym nie kažemy vmnieyźać/ áłbo w nieprzełpieczność przywodzić [nec ... *periclitari* ... *patiemur JanStat* 902] *SarnStat* 1119.

»w obyczaj sobie przywodzić« (1): chyba żeby y niemiernik ku łkromnemu życiu/ [...] przyzwyczáił się/ á co z przodku zda się być rzecz trudna ku wczynieniu/ to by w się wftáwicznie włámował/ á w obyczaj to łobie przywodził [in *morem sibi inducere studeat*]. *ModrzBaz* 8.

»w ohydzenie przywodzić« (1): [słowo boże] do inłzych w ohydzenie/ áż do porzucenia iego przywodzą [katolicy księdza kanonika] *CzechEp* 137.

»w (złe) podejźrzenie przywodzić« [w tym: do kogo (1)] (3): chciałem to wśzeláką pilnością W.M. pokázác: co łię tknie wiary/ wyznánia/ y nabożeńłtwá/ [...] ktore ludzie w rzecz tę cále nie wgládając/ nowym nazywáią: y ono niewiem iáko łqualuiąc ták y owák łzczypią: y we złe podeyźrzenie do połpołłtwá y do mágistratu/ przywodzą. *CzechEpPORz* *2v; *NiemObr* 73, 152.

»do pierwszego porzádku [czym] przywodzić« (1): Sól Krákowłką [tj. *prawo dotyczące soli*] od [lege: do] piérwłżego łtanu y porzádku [...] łkazánim náłzym przywodziemy [in *pristinum statum et ordinem ... reducendum decernimus JanStat* 52] *SarnStat* 386.

»ku słusznemu skutkowi, do skutku przywodzić« = *realizować; ad effectum adducere Cn* [szyk zmienny] (2:1): *WujNT* 505; CHcąc záchowác w łtórych wftáwách łprawiedliwość/ bęđziemy ón Státut przywodzić ku łłusznému łkutkowi [Demandabimus deinceps illud statutum debitae executioni *JanStat* 302] *SarnStat* 73, 1213.

»do pierwszego stanu (a. stanowienia), do pierwszej kluby przywodzić« = *in pristinum statum reducere JanStat; ad statum priorem reducere JanPrzyw* (3:1): Hoyné potwiérdenie Przywileiów łtározytnych, którym choćby co derogowali, łámiz połfełsorowie przez niepráwné wzywánié: tedy ie do piérwłżego łtanu ich, y mocy przywodzi. *SarnStat* 61; przeto té wślyłtkie przywileie náłzé/ y przodków náłzych Królów y Książąt/ [...] do piérwłżey kluby przywodziemy *SarnStat* 894 [podobnie] 61, 386.

»[co] w tytuł [czego] przywodzić« = *wcielać, przyłczác* (3): [te ziemie] w część/ y w włáność Korony Polłkiéy przywrócamy y złączamy/ w Tytuł Korony Polłkiéy przywodziemy *SarnStat* 1188 [idem (2)] 1038, 1059.

»na ugode, ku zgodzie przywodzić« (1:1): *SienLek* 1v; żaden tákı łąd od dawnego czáfu niebył/ ná ktoremby moźny choćia winny/ práwo przegrał: bo tákowe łprawy ná vgode przywodzą [concordia causas tales fere expediri]/ áby łię moźnemu cokolwiek poźytku dołtáło *ModrzBaz* 94v.

a. *O osobach: Sprawiac, że ktos czegoś dozna, osiągnie coś, stanie się jakiś* [w tym: kogo (121)] (149) : przywodzić do czego (37): *RejZwierc* 165; Pátrzciefz do czego was wálze opáczne wykłády przywodzą? *WujJud* 178, 89v, 256v; Nie przywodzić mie do wftýdu moy bráciłzku miły *PaprPan* Cc3v; gdyż gorące [descensy, tj. dolegliwości] bárzo głowę rozpaláią/ á do wietłzych chorób/ niźli piérwłze były/ przywodzić więc zwykły. *Oczko* 14v, 3v, 23v; *WerGość* 228; *Phil* P3; podobno od Rułkiégo

łłowá lichó, to ięft, źle lichwá rzeczóna ięft: bo lichó czyni y prędkó zuboży, y do żebráctwá wielu przywodzi, którzy w to śidło wpadáią. *SarnStat* 1273; *CiekPotr* 66; *SkarKazSej* 673b. Cf *Zwroty*.

przywodzić od czego ku czemu (1): Auicenna piŕze iŕz [*ziele zwane dłonią krystową*] ięft goráczce y fuche w wtorym fłopniu/ [...] człónkhom pomaga w ich przekazach/ teź od złe⁶⁰ rozumu ku rozumowi przywodzi. *FalZioł* I 112b.

przywodzić komu ku czemu (1): ále co napilniey vczyć go [*syna masz*] czyść á piŕác/ á potroŕze łłowá ná polŕki ięzyk wykłádác/ coby mu ku cnotham á ku pocźciwym obyczáiom ono młode przyrodzenie przywodziło. *RejZwierc* 8.

przywodzić ku czemu (53): Patrzáyze ku které wyfokóci rozmyŕlanijé żywota pana Iezuŕa przywodzi. *OpecŻywPrzedm* C4v; *RejPs* 59v; Bo ty rzeczy [*próznowanie, kosztowne ubiory itp.*] ŕpráwuią w człówieku chćiwości/ Y przywodzą ku háńbie y ku wŕzeteczności *BielKom* C6v, D3; *GroicPorz* dd2v; *BielKron* 222; *RejPos* 185; *WujJud* 56v; *BudBib Prov* 6/34; *CzechRozm* 36v; *SkarŻyw* 50; *CzechEp* 426; *GostGosp* 6; GDyź z káždégo błáznowánia y plugáwych łłów/ które ku ŕwaróm ludzie przywodzi/ ludzie cnotliwi nie bez przyczyny máią ŕie wiárowác. *SarnStat* 238, 176. Cf *przywodzić od czego ku czemu; komu ku czemu; Zwroty*.

przywodzić na co (10): Byŕcie ŕmutku ŕwego zápomnieli/ Ktory człówieczemu zdrowiu ŕzkodzi/ Y ni nacź dobrego nie przywodzi. *BielKom* G6v; *SeklKat* S2; O ŕzalony rozumie/ o złe przyrodzenie/ Y nacźze to przywodziŕz ŕláchetne ŕtworzenie. *RejWiz* 65v, 19; *RejPos* 132v. Cf *Zwroty*.

przywodzić w co (41): A nie wierny to ięft ŕtroz młodoŕcz pocźciwoŕci Dzywnie człęka przywodży w dzywne omylności *RejJóz* Iv; *SeklKat* S2, T2; *Diar* 61; Aby [*ludzie uporni*] ludzióm niewinnym trudnoŕci nie zádawáli/ á w nakłády prozne y ku zámięŕzkánium ŕwego obelŕcia nie przywodziŕi. *GroicPorz* dd2v; A ták wydzyeŕz ŕwietkich [*lege: ŕwieckich*] burd y tych omylności/ Ktore iuź iákos ŕłyŕzał przywodzą w trudnoŕci. *RejWiz* 44v; *BielKron* 222; [*przeciwnicy*] porázáią nas/ á kędy mogá przywodzą nas w gniew á w nienawiŕć Páná tego *RejPos* 334; A popłowawŕzy [*rozum źle uŕyty*]/ á pogwałciwŕzy złemi ŕpráwami ŕwemi práwá á wolności iego [*człowieka młodego*]/ práwie go przywodzi w tyránŕtwo á w ŕproŕne poŕŕuŕzeńŕtwo ŕwiátá tego vniefionego/ [...] á nie ináczey iedno iákoby go do Wálach w niewolá záprzedał. *RejZwierc* 19v; *KochPs* 88; *GrabowSet* I4; Czemu ŕwoie małżónki w tákie niepożytki Przywodzićie? *ZbylPrzyg* A3. Cf *Zwroty*.

przywodzić czym (9): Bowiem ty [*Panie*] karánium twoiem przywodziŕz ku vznánium człówieká zá wyŕŕępkí iego *RejPs* 59v; *SkarJedn* 355; *SkarŻyw* 50. Cf »przywodzić ku błędu«, »przywodzić ku gniewu«, »do nędze przywodzić«, »do smutku przywodzić«, »ku zbawieniu przywodzić«.

przywodzić kim [= jako kogo] (1): Lecź tá moc/ ięft ŕmyŕłowi/ Ze mnie więźniem przywodzi Złemu *GrabowSet* N2.

Zwroty: »przywodzić ku błędu, w błáď (w błędy), na błędy« [*w tym: czym* (1)] [*szyk zmienny*] (3:3:1): Słowa nie rozmyŕlne prędkó ku błędu przywodzą. *BielŻyw* 88; *RejKup* ŕ2; To máią Obrázy/ iź ludzi przywodzą w błędy *KrowObr* 116v; *BielKron* 83v, 218; *RejPos* 78v; Bo niedoŕyć ná tym mnodzy máią/ że ŕámi błáďzą/ ále [...] w błędach ŕwoich ŕámi ŕie ŕobie dźiwnie podobáią/ onych bronią/ y inŕzych ná nie przywodzą. *WujJud* A6.

»do doskonałości, ku doskonałości przywodzić« (1:1): *KromRozm II* 14; á do dofkonałości práwey/ ćwiczenie ie [*ludzi*] przywodzi *GórnDworz* E5.

»o gardło przywodzić« = *powodować śmierć* (1): *Wízakoż* mnogim złoto ízkodzi/ *Często* ie o gárdło przywodzi. *BierEz* P4v.

»przywodzić ku gniewu(-owi), do gniewu, do furyjej, w złość« [*w tym: czym* (2)] = *irritare, offendere Vulg; adducere ad indignationem Cn* [*szyk zmienny*] (9:1:1:2): *GlabGad* A8; *Qui educit vinctos in fortitudinem fimiliter eos, qui exasperant, [...]* Tenći ieft pan ktori wybawia iętcę z niewoley w moczy wielkiej/ takież y ty wybawia ktorzy iego ku gniewu przywodzą *WróbŻoít* 67/7; *Oycowie* nie przywodzić ku gniewowi dzieći íwych ále ony wychowaycie w ćwiczeniu y w náuce páńkiew. *GliczKsiąż* A3, D7, G [2 r.]; *Acż* to ieft rzecz vcżciwa/ kiedy kto pocżciwie/ *Vżywa* tego [*muzyki*] miernie/ [...] *Aby* íe też ímutna mył czáfem ochłodziłá/ *Ale* nie tá coby w złość ludzi przywodziłá. *RejWiz* 163; *Leop* 4.Reg 17/9, 11; *SienLek* 14; *KochPs* 117; *ArtKanc* M19v; *ládá* ízkodá y krzywdá nas zápala y burzy. [...] *mála* zelżywość [...] do furyey nas przywodzi. *SkarKaz* 314a.

»przywodzić na hak [= *na niebezpieczeństwo*]« [*szyk zmienny*] (3): *BielKron* 60v; *Bacę* ia że ten węzeł cię przywodzi *Ná* hak/ y głowie twéy fráfunki rodzi. *ZawJeft* 28; *KlonKr* Bv.

»do jedności, ku jedności (*a.* ku zjednoczeniu) przywodzić« [*szyk zmienny*] (3:2): *BielKron* 217; *Reconcilio*, *Záfie* yednam/ *Przywodzę* ku yedności. *Mącz* 62d; *A* też vpadek tych *Pátryárchy* Pan *Bog* nágradzał do kościołá íwego y iedności *Apoftol*ńkiew *ítolice*/ *Niemce*/ *Szwedy*/ *Czechy*/ *Polaki*/ *Węgry*/ *Litwę*/ *Zmudz*/ *Ruś* przywodząc. *SkarJedn* 166, 321, 355.

»do dobrego (*a.* szczęśliwego) końca przywodzić« (2): *hárdę* mył w rzeczách wielkich vnośi/ á *pokornę* prawdá do dobrego końcá przywodzi. *OrzRozm* I2; *SkarKaz*)(4.

»do mniejszej liczby przywodzić« = *zmniejszać ilość* (1): *My* ábyfmy potrzebie *Rzeczypołpolitéy*/ y [...] doftoieńftwu *ná*łzému porádzili/ *piérwizé* w práwie vczone deputaty do mnieyfzýy liczby przywodząc [*ad pauciozem numerum redigentes JanStat* 141]/ [...] *fkazáli*fmy [...] *SarnStat* 55.

»w łaskę przywodzić« (1): *Niech* fię przeto káżdy dobrze zásluguie narodowi ludzkiewu/ á *niech* z íwey ítrony iáko może leczy choruiące: *waśni* ludzkie *niech* wyniśzcza/ w łáfkę ie przywodzi [*in gratiam eos reducat*] *ModrzBaz* 67.

»w mniemanie [*jakie*] przywodzić« (1): *Ze* miedzy íobá o tych zmiennikách *nie* wiecie. *Ktorzy* y *was* w mniemánie *tá*kowe przywodzą/ *Niewinnie* czym pocżciwey wálfzey *flawie* ízkodzą. *CzahTr* F2.

»do nędzy, do ubostwa, do niedostatku, ku nędzy (*a.* ubostwu), w nędzę, w ubostwo przywodzić« [*w tym: przez co* (2), *czym* (1)] = *ad egestatem redigere Modrz* (2:1:1:2:1:1): *Proznówanie* w rychłá nędzę przywodzi. *BierEz* K; *A* czemuż ty tedy ludziom chleb zgeby wydźierał? czemu ie do vboftwá przywodził? *ModrzBaz* 99v, 48v; [*królowie egipscy*] *naprzod* podatkami wielkimi/ *potym* robotami nieznośnymi/ *dręczyć* ie [*Żydów*] y *ściłkác*/ y ku nędzy á vboftwu/ y wielkiej niewoli/ przywodzić pocżęli. *SkarŻyw* 477; *CzechEp* 65; *BielRozm* 5; *IZ* íe *íwawola* wielka w ludziách [...] *bárzo* rozbieżálá/ *ták* iż vciekáią á *rzádzic* íe dorocznie *niechcá*/ tylko *ná* dzień íe ábo *ná* tydzień *náy*muiąc: *czym* ludzie vboگیe *bárzo* nićcá/ y do wielkiego niedoítátku przywodzą/ *przez* żniwá *mytá* nieznośné *SarnStat* 522; *SkarKaz* 385a.

»w niebezpieczeństwo (a. w niebezpieczność), do niebezpieczności, ku niebezpiecznościom przywodzić« [szyk zmienny] (3:1:1): *Diar* 87; Złękł fie Giges/ prosił [królową] aby go nie przywodziła ku tym niebezpiecznościom. *BielKron* 100v; Ktorzi śmieją w huffie śtać/ niemając w łobie boiáźni Bożey y miłości bliźniego/ ci y siebie y oyczyznę w pewną niebezpieczność przywodzą [*in certissimum discrimen adducunt*]. *ModrzBaz* 113; *Phil* G3, G4.

»o niełaskę [do kogo] przywodzić« (1): [Sieciech] vtzijiłkal bratzia młodźa ktorzi mu deferowac niechcieli/ onielaske do Pana przijwodziel *Paprup* B2v.

»w nienawiść, do nienawiści przywodzić« (6:1): czemuż wždy I(ego) M(iłość) będąc takim mężem dorośłym iuż/ ná liche dziećiny tak się bárzo śierdzi: [...] czemu do wżzech w nienawiść przywodzi? *CzechEp* 92, 20, 92, 337; Z nienawiści bowiem pochodzi *Sufurratio*, to ieść/ zaufznictwo/ gdy kto potáiemnie łzczypie kogo ná śławie iego chcąc mu iey vwlec/ y do nienawiści inłzych go przywodzi. *Phil* Q2; Káplany w nienawiść przywodzą. *WujNT* Yyyyy4v, 243 marg.

»w niewolą przywodzić« (1): iáko Bábilon był głową páńtwa Afyryjskie⁹⁰/ y miał krolá Nábuchodonozorá który lud Boży przesładował/ y w niewolą przywodził: tak też Rzym/ [...] *WujNT* 808.

»[do kogo] w ohydę przywodzić« (1): á może to kto X(iędza) K(anonika) pochwalić/ iż nas tak nędzników łobie/ á nie komu z nich ábo Bogu/ łzkodzących/ do wżzech w ohydę y nienawiść áż ná śmierć przywodzi *CzechEp* 92.

»w podejżrzenie przywodzić« [w tym: do kogo (2)] (3): *CzechRozm* 138; A nád to nie tylko do wżytkich ludzi wobec/ nas w podejżrzenie przywodzi [Ksiądz Powodowski]/ ále ofobliwą nam v zwierzchności łáfkę iedna *NiemObr* 4, 4.

»przywodzić do prawdy« [szyk zmienny] (3): *BiałKat* c3v; Abowiem [koncylia] rozbieráią y wważáią wżytkie wątpliwości przez rozmaíte dowody/ á Duch ś. władnie imi/ przywodząc ich do wżelákiej prawdy *WujNT* 193, 844.

»przywodzić ku radości, w radość« [szyk zmienny] (1:1): Bo śnadz to łą [bojaźń boska i wiara] na łwiecie przednieyże klenothy Kthore w radość przywodzą a niłczą kłopoty *RejFóz* F7; *LubPs* H4.

»w rozpacz, do rozpacz przywodzić« [szyk zmienny] (4:1): ktorzy [fałszywi pasterze albo káznodzieje] obczáją łuczkie łámnienie vftawamy łuczkimy albo łzatańkimy/ przywodząc ie wrośpać albo wąthpienie miałto pociefzenia *SeklKat* I3, S2; *MurzHist* F4; *KrowObr* 43v; która [nadzieja] widzi miłosierneho Bogá/ á boiáźni do rospáczy przywodzić się nie dopułzcza. *SkarKaz* 348a.

»przywodzić do sławy, ku sławie« [szyk zmienny] (1:1): gdy kto komu dawa poćciwą rádę/ piękne vpominanie/ ołtrozną przelstroge/ coby go miały przywodzić do ławy y do poćciwości *RejZwierc* 99v, 38.

»do smutku, o smutek przywodzić« [w tym: czym (1)] (1:1): o łmutek mię przywodziłz Synu: bo iefli dziś nie wyiedziem/ iutro iuż niepoiedziem. *SkarŻyw* 212; *SkarKaz* 5a.

»do strachu przywodzić« (1): Adłatego dla Pana Boga prośze y napominam nic gwoli Poganinowi nietzincie zadna grozba dołtrachu niech was nieprzywodzi *Paprup* L4.

»przywodzić ku szaleństwu (a. ku oszaleniu), w szaleństwo« = *ad insaniam convertere Vulg* (2:1): [wódka rośliny zwanej wołowy język] nakażony mozg á zanieczyściony tymi parami grubemi/ kthore

przywodzą człowieka aż kxu ofzaleni naprawia *FalZioł* II 12d; Záišteć včífk człowieká mądręgo przywodzi w ízaleństwo [*insanire faciet*] *BibRadz Eccle* 7/8; *WujNT Act* 26/24.

»ku szkodzie, do szkody, o szkodę przywodzić« = *affectare damno, apportare damnum Cn* [*szyk zmienny*] (3:2:1): *BielŻyw* 170; *GroicPorz* c3; BŁadzą známieniće oni ludzie/ ktorzy mowią/ Toć brzuchowi zdrowo/ co vftom álbo gárdłu ímáczno: ánoć ten ímák wiele ku ízkodzie przywodzi *SienLek* 16v; Bywa pořzańcowánie grzeřznemu we złych rzeczách: á bywá tefz naleźne ktore przywodzi o ízkodę [*est inventio in diminutionem*] *BudBib Eccli* 20/9; Nuřz owo pořtánowienie [!] inřzey ofoby v křiąg miáfto tego komu dłuźno/ y kwitowánie/ coź rozumieřz do iákiey ízkody ludźi przywodzi? *GórnRozm Lv*; *SarnStat* 808.

»do upadku, ku upadku(-owi), w upad(ek), na upadek przywodzić« = *in fraudem inducere Calep* [*szyk zmienny*] (3:3:3:1): Proznowánieć mnogim ízkodzi/ W ciężki ie vpad przywodzi. *BierEz K*; *Diar* 21; Ano to márna rádá/ bo to wřzytkim ízkodzi/ A ná wřzytki vpadki káźdego przywodzi. *RejWiz* 67v; Człowiek gniewliwy nie może być poczythan ířprawiedliwym/ ábowiem iego přethkość ku gniewu przywodzi go w vpadek [*nam declinatio irae eius casus ei*]. *BibRadz Eccli* 1/21; *OrzRozm F2*; *OrzQuin L*; *MycPrz II Dv*; *GórnRozm Bv*; *Calep* 769b, 770a.

»przywodzić ku utratom« [*szyk zmienny*] (3): ábowiem pořpolity lud powřtał ná křiążetá iź ledá o przyczynę ludzi ku vřratom przywodzą *BielKron* 350v; *BielSat Dv*; *BielRozm* 25.

»ku (wiecznemu) zbawieniu przywodzić« [*w tym: przez co (1), czym (1)*] (3): Abowiem náwielkiey ma pieczy pan bog ířprawiedliwego [!]/ [...] y ku wiecznemu zbáwieniu przywodzi iego *RejPs* 56v; *RejKup* k8; Pamiętálicby wřdy ná to że lię Chriřtyaninowi nie godźi/ y błędu nagrubbźego gwałtem podwráćć/ ále tylko nápominánie rořtropnym y poboźnym/ thakże y przez ćichość ku zbáwieniu przywodzić. *CzechEp* 43.

»przywodzić ku zdumieniu« [*szyk zmienny*] (2): Abowiem iź nas porządek przyrodzony nigdy ruřyc nie może/ á przetoź przypomina přethkie odmiány ktore nas przywodzą ku zdumieniu *BibRadz I* 293d *marg*; *SkarŻyw* 16.

Szeregi: »przywodzić i upominać« (1): [*naród ruski*] miał Greki řwoie Kátoliki/ ktorzy ćię [*narodzie ruski*] řwym przykłádem do iedności S. y wiáry práwey/ przywodziłi y vpomináli. *SkarJedn* 355.

»przywodzić i zawodzić« (1): wktore [*złe rzeczy, głód, walkę, powietrze złe, niemocy ciężkie itp.*] nas przerzeczyeny wyřfey nieprzyaciele/ dla grzechow nářzich przywodzą y zawodzą. *SeklKat* T2.

4. *Przytaczać, przywoływać informacje lub czyjeř słowa na potwierdzenie lub zilustrowanie wypowiedzi lub tezy; allegare BartBydg, Mącz, Vulg, Cn; citare Mącz, Modrz, Cn; laudare Mącz, Cn; commemorare PolAnt; adducere Vulg; petere Mącz; praetexere Modrz; introducere JanStat; afferre, producere, proferre, recitare Cn (299)* : Allegare, przivodzicz, vyvodzicz, dowodzicz *BartBydg* 210; Laudo item idem significat quod Cito Prziwodzę/ dowodzę, potwierdzam. *Mącz* 186b; Allego, id est, cito ad aliquem locum mitto, Pořyłam/ Przipominam/ przywodzę. *Mącz* 187a, 187c, 199a.

a. *O tekstach* [*w tym: kogo [= czyjř wypowiedź], co (216)*] (222) : *MiechGlab* *3v; *KromRozm II* pv; A iź tefz ten błáđ twoy podpieraíac iefzte przywodziř Ieronimá/ ktory náprzećiwko Wigiláncyuřowi piřał. *KrowObr* 216v, 180; *Leop Sap* 18/21; *Mącz* 197a; Tu widziř że wiele ímáku ta im řentencia vřráćiła/ kiedy ktho włáfnie przełožy. Ale niechay to ták będzie iáko oni przywodzą *SarnUzn* D5v,

F7v; Bo gdybym chciał wżytkich Oycow sentencye przywoźić/ ktorzy fie tu dziwnie zgadzaią/ końcaby nie było. *WujJud* 52v; C^oh felsonifte Hieronymá f. nie cále przywoźą. *WujJud* 154 *marg*, 32v *marg*, 33, 61, 65v [2 r.] (22); Erałmus też ná to mieyfce nie nagorzey piŕze/ ále go dla przedłuzenia nie przywoźę. *BudNT* Kk3, *przedm* c4v, k. Ff8v; *CzechRozm* 20; Pfiuá (mowi Páweł/ przywoźąc wirfz Menándrow) dobre obyczáie złe rozmowy. *ModrzBaz* 54v; *SkarJedn* 88, 114; Gdzie [u cesarza] wftawicźnie nowe potwarzy ná Athánázego przywoźąc/ przywoźli do tego Bogoboynego Pána/ iŕz Athánázemu ná wygnanie do Fráncyey iŕc kazał. *SkarŻyw* 389; *CzechEp* 109, 191, 278; *WujNT* 687, 870; *WysKaz* 30; Bo po tych przegrofkách Bołkich ktorem przywoźił/ dwu rzeczy fie w tym boię. *PowodPr* 75, 77; *SkarKaz* 156a.

przywoźić do czego skąd (1): A iefli co tákowego Do tego Actu ŕwiętego. W tey chwálebney Hiŕtoriey Náđ text ŕwiętey Ewángeliey. Bęđziem przywoźić ŕkąd inąd Niepoczytaycie nam zá błáđ. *MWilkHist* B.

przywoźić z kogo, z czego (15): *SarnUzn* D5; á ták was w tym/ co wy z zakonu náŕzego przywoźicie ŕluchác nie bęđziemy *CzechRozm* 68; A to co z Cypryána S: przywoźą gđz[ie] mowi/ iŕz wŕzyfcy Apoŕtołowie byli rowni/ ná to fie iufz wyŕŕzey przy iego ŕwiádecťwie powiedziáło. *SkarJedn* 76; Ná ŕiódnym Zborze przywoźą oycowie z Athánázego S. kazánie o Obrázie Pána náŕzego *SkarJedn* 281, 70, 125; *SkarŻyw* 140; gđyź mię lámi z nich przednieyŕzy/ z te^o wypuŕŕili [...] ŕebym im w tym nie wierzył/ coby nie z ŕłowá Bożego przywoźili *CzechEp* 139, 266, 312, 382; Przychodzą mi ná myŕł wierŕze iedné/ ktoré Cicero ziákięyŕci komoediię ŕtárey przjwoźi *KochWr* 37; ŕłufzniebym to z Ekklezyáŕtá przywoźił/ gđybym o Páwle to wyznawał/ ŕe ná duŕzy vmárl. *LatHar* 330; *WujNT* 614; *PowodPr* 49.

przywoźić komu (13): *RejWiz* 1v; iŕz to wŕzytko mowił ku temu to ŕwiętemu Sinowi ŕwemu [*Pan Bóg*]. Ale iŕz to tu Pan przywoźić raczył nęđznikom onym/ przeto to czynił/ áby fie przypátrowáli obietnicam od wiekow Bogá Oycá niebieŕkiego. *RejPos* 231; *RejPosWstaw* [143³]v; A gđy tym poŕłom Papięŕkim przywoźono Kanon wtorego Zboru ŕtu y piáćidzieŕŕat oycow: ná to ták powiedzieli Anátolemu: [...] *SkarJedn* 181. Cf »przywoźić miejsce«, »pismo przywoźić«, »na plac przywoźić«, »przywoźić ŕwiádecťwo«.

przywoźić ku czemu [= w jakim celu] (11): *MurzHist* K2; *KromRozm III* G; Auguŕtyná mi teŕz tu nieprzywoź ku pomocy báłwochwáłŕtwá thwego *KrowObr* 220; *CzechEp* 216, 294; Ktore ŕády odprawowac mámy według Statutu y według Przywileiow W(ielkiego) K(ŕięŕstwa) L(itewŕkiego) wykláđow zadnych zobczych Praw nie przywoźąc Ku nawátleniu ktoregosz kolwiek Artikułu *ActReg* 44. Cf »przywoźić miejsce«, »pismo przywoźić«, »ŕłowa przywoźić«.

przywoźić przeciw(ko) komu, przeciw(ko) czemu (22): Myć tedy Kanonu *Miffae*, ktory wy iákoŕŕie zwykli/ bluźniác láťaniná zowiećie/ przećiwko wáłzym nieprawdam y fáłzom nie przywoźimy *WujJud* 235, 50v, 231; *WujJudConf* 235; *CzechEp* 382; Przetoź to nic k rzeczy/ co ŕektarze z tego rozdziału przećiw Mŕzey Láćińŕkiey y modlitwam koŕŕielnym przywoźą. *WujNT* 614, 208. Cf »przywoźić miejsce«, »pismo przywoźić«, »ŕłowa przywoźić«, »przywoźić ŕwiádecťwo«.

przywoźić za co [= jako co] (2): A czo przywoźą mowiący/ *Deus de Deozá* ŕwoy grunt niechayźe nam to pokaźą gđyze to *exprefŕe* w piŕmie ŕtoi *Deus de Deo*. *SarnUzn* Ev. Cf »przywoźić za dowod«.

przywozić gdzie (21): *KrowObr* 108v, 220; *SarnUzn* D5; *RejPos* 231; *CzechRozm* 125, 196; Świádkowie o byciu Piotrá świętego w Rzymie/ [...] ci ľą zacni y wielcy Doktorowie y Hiftorykowie kościelni: Egefippus [...] Zepherynus Papieź Męczeńnik/ iáko przywozi Metháphrátes w żywoće Piotrá y Páwła. *SkarŻyw* 602, 602 [2 r.]; *CzechEp* 312, 382. Cf *Podmiotem jest tekst*; »przywozić miejsce«, »pismo przywozić«, »słowa przywozić«, »przywozić świádectwo«.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami: to (2), mówiąc (1); iż (3), zaimek względny (1)] (4): *RejKup* Eev; Wiem co około tego Heretykowie ľzembrzą/ przywoząc z Ireneuśá y Ewzebiego Hiftoryká/ iż to ľkwápliwie vczynił S. Wiktor Papieź *SkarJedn* 125; [*tym się zabawiać nie potrzeba*] tykoź to ku vważaniu I.M. ľámemu podać: iefli przedtym tego do ľercá nie przypufzczał/ co tu z proroká ľam przeciwko nam przywoźi [*ksiądz Powodowski*]/ mówiąc: iż Antychrift miał być Krolem. *CzechEp* 382; ále y to com v drugich iego towarzyszwow czytał przywoźę *NiemObr* 35.

Z przytoczeniem [w tym z zapowiednikami: ono (1), tak (1); przytoczenie poprzedzone słowami: (ty a. ony) słowa (3), w ty słowa (1), mówiąc (1)] (9): Naprzod Cyprian ták to przywozi/ *Optabam ego ipse anathema esse a Christo* [...]. To iefť/ Ządałem ia ľam odłácczeniem być od Chrifuśá *BudNT* li8v; *CzechRozm* 125; Znam tę do siebie winę/ iżem ia [św. *Paulę*] oto karał gdym ia názbyt ľzczodrá widziá: ono z Apoštołá przywoząc: nie ták daycie áby innym była poćiechá á wam ciężkoć: ále równoć niech będzie [*Vulg 2.Cor 8/13*]. *SkarŻyw* 140; *CzechEp* 216, 314; *SkarKaz* 244a. Cf »przywozić słowa«.

Podmiotem jest tekst [gdzie] (1): A wľzakże iż nie káždy ięzyká Láćinńkie⁸⁰ [...] rozumie/ przeto tu o tem nieco przypifzę. Naprzod maľz v *Máttheuśa* w 27. gdzie iedne księgi przywoźą ono mieyńce z páľmu 22. *BudNT przedm* b3.

W porównaniach (3): *KrowObr* 215v [2 r.]; Toć wáľzey bezboźnoći pokrywká/ że fwoie hániebne bluźnierftwá/ łowem Bożym przyobłoczyćie/ y potwierdzaćie/ ktore nie ináczey przywoźićie/ iedno iáko Szátan przeciw Pánu Chrifuśowi. *WujJud* 231.

Zwroty: »za dowod przywozić« (1): Czemuź ye [*pisma starego zakonu*] czytáya/ áľbo wpiľányu/ gadányu/ y ná kazányu we wľfem krzeľciyáńftwye zá dowod ku wyelu rzeczam przywoźą? *KromRozm II* i2v.

»przywozić miejsce(-a) [= *fragment tekstu*]« [*w tym: przeciw komu, przeciw czemu (6), gdzie (3), komu (2), ku czemu (1)*] [*szyk zmienny*] (24): Długoby było/ kiedybych inľze mieścá ś. Auguľtyná/ Epiphániuśá przeciw Aériuśowi Heretykowi [...] przywoźić chćiał. *WujJud* 240; *RejPosRozpr* cv [2 r.]; *BudNT przedm* b3, t8v, k. li, li8v [2 r.]; Acźkolwiek wiele mieyńc z piśmá ś. przywoźili [*Żydowie*]/ Wľzakże mym zdáním iedno to nawaznieyľze było ktore z Ieremiaľá przypomináli *CzechRozm* 115v, 20, 137; *NiemObr* 90, 125; *Samże Duch przyczynia się*. [*Rom 8/26*]) To mieyńce Arianowie y Mácedonianowie przywoźili przeciw boťtwu Duchá ś. chcąc go vczynić ľtworzeniem/ á nie Bogiem. *WujNT* 551, *przedm* 6, s. 253, 424, 551, 555 (9); *WysKaz* 15; *PowodPr* 35.

»opácznie, faľszywie przywozić« (4:1): Wľfyľscy nyewyerni około piśmá ľye obyeráya/ á faľľfywye ye przywoźą *KromRozm I* M2v; C^{on}fefsionifte Piśmo S. opácznie przywoźą. *WujJud* 57 *marg*, 59v *marg*, L14 [2 r.].

»pismo przywodzić« [w tym: (na)przeciw(ko) komu, przeciw(ko) czemu (5), do czego (= na poparcie czegoś) (5), komu (3), k(u) czemu (3), za kim (2), gdzie (1); *Pismo Święte* (11)] [szyk zmienny] (54): *KromRozm I M*, M3; *KromRozm III M6v*; Ten zaś Duch iest z Diabła/ który mowi/ albo piŕze/ nie według Prorokow/ albo Apoŕthołow ŕwiętych/ ale przywodzi piŕmo/ ludzką mądroŕcią wyciowáné/ náruŕzone/ y nietyŕŕthe. *KrowObr C4*; I przywodzić wiele piŕmá do tego wymyŕlonego Czýŕcá/ ábyŕcie ludzi proŕte y w piŕmie ŕwiętych niebiegłe/ tym ŕnádniey mogli zmamić *KrowObr 75*, C4v, 35v, 75, 140, 141 *marg* (17); *SarnUzn F5*, F7v [2 r.]; *LeovPrzep b*; *RejAp 42*; [*Bóg miał Syna postawić królem wiecznym i kapłanem*] Ták iáko potym tego y Apoŕthołow ŕwięci mocnie potwirdzáli/ przywodzić rozliczne piŕmá o tym. *RejPos 232v*, 116, 223v; *BiałKat 78v*, 113v; A nie trzebá ná to áni piŕmá/ áni przykádow przywodzić [...] z iákim ci wŕtydem tego ná ŕtároŕ wzywáia/ ktorzy młodoŕ ŕwá márné á nierozmyŕlnie wtraciá. *RejZwierc 18v*; *WujJud 50v marg*, 56, 57 [2 r.], 95v, 159v, 194v; *BudBib b3v*; *CzechRozm 110*; *SkarJedn 300*; *SkarŻyw 312*; *CzechEp 97*, 131, 215, 314; Ich moŕć Prááci Rzymŕcy/ piŕmo ŕwięte przywodzić/ y gwałtem ná ŕwá ŕtronę náciágáia *NiemObr 21*; *WujNT 16*, 208, 460, 754; *WysKaz 36*; *PowodPr 66*; *SkarKaz 276a*.

»na plac przywodzić« [w tym: komu (2)] = *pokazywać* (3): (*did*) Paweł Decret czynj za Kupczem (-) Gdyż tak ten nędznik wyznawá [...] Iż zakonu niebył pilen To też napliacz tu przywodził Iż ŕyę żadny niewrodzył By miał ŕtego prawie wynjcz Zakonowi doŕycz czynicz *RejKup Eev*; *RejWiz 147*; Tu wláŕnie tę figurę Pan ná plác temu Doktorowi żydowŕkiemu przywodzi/ powiedáiać/ iż tákież ŕyn człowieczy będye podnieŕion *RejPos 154*.

»słowa przywodzić« [w tym: przeciw komu, przeciw czemu (3), ku czemu (1), gdzie (1); z przytoczeniem (3)] [szyk zmienny] (26): Rabi Moyzeŕ Zyd przywodzić ŕłowa galienuŕowe tak mowi [...] *FalZioł III 21a*; Podpieráiać pychy Papieżowey/ przywodziŕz ony ŕłowá Páná Kryŕthuŕowe/ ktore mowił do Piotrá ŕwiętego. Tyŕ iest Piotr/ albo Opotyŕty/ á ná tey opoce zbuduię koŕcioł moy. *KrowObr 13v*, 140; *BiałKat 113v*; Ale wy y ŕłowá Auguŕtyná ŕ. nie ŕpełná przywodzić *WujJud 113v*; Confelsioniŕte źle Piotrá ŕ. ŕłowá przywodzić. *WujJud 113*, 153v, 193v; *CzechRozm 111*, 211v; A tu niech nikt onych głupich Heretyckich ŕłow nie przywodzi/ ná ktore ŕię poczęŕci w przeŕŕłym rozdziale powiedziáło: Mamy Chryŕtuŕa iednę głowę *SkarJedn 56*; O koŕciách S. przywodzić ŕłowá iego wŕchodni Biŕkupi ná Siodmym Zborze/ *Actione tertia*/ w ŕwym liŕcie ták mowiáć: [...] *SkarŻyw 393*, 279, 333; *CzechEp 139*, 164, 318, 415; *NiemObr 113*, 167; *WujNT 93*, 770, 890; Dármo tu doktory ŕwięte y ŕłowá ich przywodzić: gdyż iáwno iest/ iáko o tym wŕzyŕcy piŕzá *SkarKaz 635b*, 4b; *SkarKazSej 684a*.

»przywodzić ŕwiádecstwo« [w tym: gdzie (4), komu (2), przeciwko komu (1), na co (= na poparcie czego) (1), „skąd inąd” (1)] = *allegare testimonia Mącz* [szyk zmienny] (17): *GliczKsiąż D4v*; *Mącz 187a*; A ták z nowego zakonu nie zda mi ŕie tu ŕwiádecstwá przywodzić *RejPos 150*; *WujJud 144*, 239v; Y dla tego im przywodzi ŕwiádecstwo Ioelá Proroká/ ktore iákoby iuż wyłózone było onym co ŕie ná ten czás ŕtáło było. *RejPosWstaw [143³]v*, [21³]v; *CzechRozm 4*, 125v, 126; *SkarJedn 89*; Y indziej *Concil.2. Niceno/ Actione 6*. Przywodzić ná obrázy ŕwiádecstwo S. Chryzoŕtomá/ *ex oratione funebri in Melecium Episcopum Anthyochiae SkarŻyw 92*, 602; *CzechEp 174* [2 r.], 267; *WujNT przedm 9*.

»przywodzić na świadectwo« [szyk zmienny] (4): Bo częstokroć Apostołowie fwieci w dzyeioch fwoich ten Pfalm ná fwyádectwo przywodzili. *LubPs* D2v; A iż też przywodziłz ktemu Dyonizyułá Aryopágitę ná fwiádectwo/ iż Piotr fwięty był w Rzymie Papieżem. *KrowObr* 20v; Saepe testificor, Iáko częstokroć poświádczam/ álbo ná świadectwo przywodzę *Mqcz* 452b; y przywodzą ná świadectwo piímo święte/ s Proroctwá Ieremiałzowego wzięte *LeovPrzep* b.

»wywody przywodzić« (1): A iákom fskoro Iezufa przypomionał y Mefyafzemem go názwał/ wnet ná tho [Żydowie] vderzyli y wiele bárzo rozmaitych wywodow przywodzili/ okázuiąc to iż iefzcze Mefyafz nie przyzedł. *CzechRozm* 68.

»przywodzić zdanie« (1): Zámýkáiać tę wtorą część/ á vpor nieznośny Grekow pokázuiąc/ przywodzę ich Hiftoryká Greckiego/ y zdanie iego o ołnym Zborze *SkarJedn* 328.

Szereg: »przywodzić i stosować« (2): Dziwuię fie twoiey fprośności/ iż to piímo święte/ y drugie wedle tego/ ták práwie przywodziłz y ftofuiefz/ iáko ná on tás Dijabeł przywodził y ftofował/ náprzećiwko Pánu Kryftułowi *KrowObr* 215v.

b. *O zdarzeniach, faktach, osobach, przedmiotach itp. [w tym: kogo, co (68)] (72)* : *PatKaz* I 7v; Około ktorey queftiey á pytania [czy lepiej posłać syna do szkół, czy do rzemiosła] ták s łobą chodzą/ że koždy fwą powiáda/ [...] Nyeukowye á rzemyęsnicy chwałąc á wylbyąc fwe rzemyęflá/ przywodzą fwe naczynya á prace/ bez ktorych fie żaden człowyek obysć nie może. *GliczKsiąż* G5v; *KrowObr* 225v; *GórnDworz* B4v; *BiałKat* 26, 26v; Onę też figurę dobrze będzie przywodzić/ iż ná każdy dzień siłę ćielefną potwierdzác Mánną było potrzebá. *KuczKat* 185; A zwyciężył onę zamieszkę nie mocą ciála/ áni mocą zbroie/ ále słowy zwyciężył onego kthory karał przywodząc przylięgi y przymierza wczynione oycom. *BudBib Sap* 18/22; á my ich [świadków śmierci św. Piotra w Rzymie] ták wiele przywodzimy y iefzcze więcey przywieść możem/ iż nie indziey iedno w Rzymie krzyżowá śmiercią zlízedł *SkarJedn* 100, 128; *CzechEp* 254; *ActReg* 8, 149; Obrzezáńcem kto wezwány iest? niechayże nie przywodzi nieobrzezki. *WujNT* 1. *Cor* 7/18, s. 556 [2 r.], 837; *WysKaz* X2; A będzie wolno oboiey ftronie przywodzić rzeczy pomocné/ y fłowné/ y liftowé przed wczynieniem fkazania *SarnStat* 159 [idem (2)] 557, 824; *PowodPr* 49.

przywodzić do kogo, do czego (3): Coż czyni Páweł/ gdy ono piímo Dawidowe/ [...] [synowi bożemu] przypifuię? áto gdy przywodzi Bogá oycá/ do finá mowiácego/ fineś ti moy/ iam cię dziś vrodził. *BiałKaz* E3; *Oczko* 2v; Ieśli prawdá [się poprzysięga]: coż imię Boże prozno do tego przywodzić? *PowodPr* 48.

przywodzić komu (9): Nadobne vpominánye/ iáko Pánu przywodzić mamy S. obietnice á fluby iego/ czáfu vtrapienia *LubPs* T5v *marg*; Tho dzyecię Rácio [...] iáko thego młodzyeńcá ftánowi w roftropnym baczeniu/ iáko mu rozwodzi krotkość fwiátá/ omylność żywotá/ y ine mu rzeczy przywodząc/ pocźciwe y niepocźciwe/ y miłość y każdá iná fprawę/ vrzędy Wenułowe/ y ine błazeńtwa fwiátá tego. *RejWiz* A6; *BibRadz* 2. *Mach* 4/37; przywodził im [towarzyszom Lutrowym] Trucefius pożytek młzey w kościele *BielKron* 208v; *BudBib* 2. *Mach* 4/37; *SkarŻyw* 235; *StryjKron* 702; *CzechEp* 326; *KochFrag* 24.

przywodzić ku czemu [= na poparcie czego] (2): A iż iefzcze ku they fmyfloney offiárze Mízárfkiey drugá Figurę przywodziłz onego Báránká *KrowObr* 182. *Cf* »przykład przywodzić«.

przywozić (na)przeciw(ko) komu (2): Suspendio petere, Foritowác/ przywozić przeciwko komu złodziejstwo [tj. oskarżać o złodziejstwo]. *Mącz* 289c. Cf »dowód przywozić«.

przywozić za co [= jako co] (1): Bo wydworne łzaty/ y złote łańcuchy/ nietylko należą do rozeznawania śláhcicá od proftego człowieka/ (co poľpolicie zá przyczynę przywozjá) ále też y wiele złości z łobą ciągną *ModrzBaz* 50v.

przywozić gdzie (3): *SkarJedn* 278; iż to wšytko co iedno było do łtárznych od Bogá mowiono/ y co też oni o Bogu y do Bogá mowili/ w prošbách łwych/ ábo gdy Bogá co obiecuiącego przywozili w powiešciách łwoich/ że to wšytko iednemu łámemu Bogu oycu łłży. *CzechEp* 282. Cf »przykład przywozić«.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Leczby tym łpoľobem mogł złałzowác wšytko piľmo S. Bo y to nic k rzeczy/ co on miáło dowodu przywozi: Iż żeglarze y żołnierze Celárfcy ná poľt Zydowki nic nie dbáli. *WujNT* 504.

Z przytoczeniem [w tym z zapowiednikiem: tak (1); *przytoczenie poprzedone słowem: mowiac* (1)] (2): A Biľkup mu tym więcey przywoził mowiac: wielka ieť wyłługá v Bogá/ o bliźniego łię teľz/ nie tylo o łwoie zbáwienie łtárác. *SkarŻyw* 235; *ActReg* 29.

Podmiotem jest tekst (1): Przetoż y Obiáwienie Ianowe/ [...] przywozi łyľkáwice/ y gromy/ y łiedm duchow łám y łám biegáiącich/ y morze łkláne/ y czworo żwierząt peľnych oczu *Leop* *2v.

W przeciwstawieniu: »opušcić ... przywozić« (1): Opušzczám tu dowody/ ktore vczeni doktorowie okoľo tego [człowieczeństwa Chrystusa] kłáda: [...] áno nie tylko tych [dowodów] ktore opušcił [ksiądz kanonik]/ ále y tych ktore przywoził/ niewiem kto z łłucháčzw iego zrozumiał *CzechEp* 148.

Zwroty: »dowód, [co] miasto dowodu przywozić« [w tym: *naprzeciw komu* (1)] [*szyk zmienny*] (5:1): Yedni to twyerdzili/ żeby łie nye godziło dzyecyęcýá vczyć zá bárzo młodych łat/ [...] ále yedno w łiodmem łecye/ przywozác thego dowod/ tym łpoľobem. [...] *GliczKsiąż* I5, G7; *KwiatKsiąż* I2; *CzechEp* 148; gdyż oto Apołtoł rzecz łrzedniá/ y o ktorey nic w piľmie nie roľkazano/ chce áby wšyšcy záchowáli: inšzego dowodu náprzećiw vpornym y łwarliwym nie przywozác/ iedno zwyczaj košćielny? *WujNT* 606, 504.

»przywozić na plac« [*szyk zmienny*] (3): Tákże też zwadcá gdy vłlyšzy áno tákie łudzie zwadce zuchwálczy niepoćciwemi zowá/ przywozác ná plác ich ohydne żywoty/ [...] *RejZwierc* 91; *MycPrz* I Bv; *ActReg* 29.

»przykład przywozić« [w tym: *ku czemu* (2), *skąd* (1), *gdzie* (1)] [*szyk zmienny*] (11): *KromRozm* I Lv; oto maľz iż od Pogánow/ y od Zydow łżywych przykłády przywozi [*Durandus*]. *KrowObr* 102; I przywozicie łám ku potwierdzeniu tey náuki Diiabelłkiey przykład/ o iednym złým Krolu *KrowObr* 156; Przełoženi przywozjá przykłády Micheałzá y Vriáľzá łyná Semeiego ku odpárćiu łrogošći káplánow y Prorokow. *BibRadz* Ier 26 arg; maćie y inšzych przykłádw wiele w piľmie S. ktorych iá tu nie przywozę ná ten czás *BiałKaz* F4v; *SkarŻyw* [197]; *CzechEp* 100 marg; *NiemObr* 26; *WerGošć* 232; *OrzJan* 116; *PowodPr* 55. [Cf a. »pismo przywozić« *RejZwierc* 18v].

»[kogo] przywozić na przykład« [*szyk zmienny*] (2): *BielKron* 254; przetoż tegoż Abraháma Iá kub ł. ná przykład przywozi/ ktorego też Páweł ł. przywozł. *WujNT* 790.

»racyje przywodzić« [szyk zmienny] (3): abowiem oni chcą yżeby każdy sententią swą/ to ięft/ rzecz álbo íprawę krotkimi słowy wypowiedział/ y yżeby gołe racyie/ álbo íwey rzeczy dowody przywodziłi *KwiatKsiąż* I2; Wielkie to są racye zobustron, ktore IMPanowie Rady [...] przywodzą. *ActReg* 137, 108.

»przywodzić za sobą [= na poparcie własnej tezy]« (1): Bo miedzy tymi wżyftkimi/ ktore tu wyliczył/ żaden mięła nie iadł/ oprócz tych ktorzy ptakow z rybami pożywali/ przywodząc Moyzełzá zá łobą. *WujJud* 196.

Szereg: »przywodzić i kłaść« (5): y niech káždý ítronie będzie wolno wżyftko czego ma potrzebę przywodzić/ y kłaść przed wczynieniem íkazania. *SarnStat* 159 [*idem* 557, 824], 557, 797, 824, 825.

5. *Sprowadzać coś na kogoś, sprawiać, że coś kogoś spotka (przeważnie o zdarzeniach niepomysłnych); superducere Vulg; inferre PolAnt [co] (24)* :

przywodzić komu (3): Lecż przygody ine myłli wodzą/ Fráfunk kłopot człowieku przywodzą *BielKom* F8; *WujJud* A6; Gdy wiará Kátholicka y duchowny ítan nárużony ięft/ iáko ránne ferce prędką śmierć Rzeczypoł(olitej) przywodzi. *SkarKazSej* 689a.

przywodzić na kogo, na co (20): *RejWiz* 150, 175; ty piełzczoty/ Połpolicie ná ludzi przywodzą kłopoty. *RejZwierz* 38v; Poyzrycie iák wielki błąd ná świat przywodzićie. *GrzegRóżn* Gv; *RejPos* 51; A to wżyftko íprawuią rozumki wykřetne/ Práwie ná nas przywodzą wżyftki czáły ímętnie. *RejZwierz* 251v; *WujJudConf* 66v; ięfteś [*papieżu Leonie*] nam tłumáczem Piotrá S. połtáwiony/ ktory błogofłáwieńftwo wiáry iego/ ná wżyftki przywodziłsz. *SkarJedn* 147; *CzechEp* 423; *PowodPr* 36, 69; *SzarzRyt* A2; [Tákci Stároč ożiębła ná wżyftkich przychodzi/ A te wżyftkie ciężary ná ludzi przywodzi. *ProtKonterfet* B3v (*Linde*)]. *Cf Zwroty*.

przywodzić skąd (1): Zmocniayćie íe nie ítoycie/ boć ia złe rzeczy przywodzę od Pułnocy/ y zburzenie wielkie. *Leop Ier* 4/6.

Zwroty: »miecż na się przywodzić« (1): nie íłufzna by to rzecz cudzy miecz ná íię przywodzić *BielKron* 407v.

»(sam) na się, sobie przywodzić« = *superducere sibi Vulg; inferre sibi PolAnt [szyk zmienny] (5:1)*: ktorzy [*falszywi prorocy*] potáiemnie wwiodą kácerstwą zaráżliwie/ [...] íami ná íię przywodząc pręthkie zginienie. *BibRadz* 2.Petr 2/1; *BielKron* 407v; *BudNT* 2.Petr 2/1; *WujNT* 2.Petr 2/1; *SkarKaz*)(2v; izali ręká żyć może/ gdy íię od ciála oderwie? Tráci duchá ożywiájącego/ śmierć íobie y wieczną zgubę przywodzi/ gdy íię z innemi członki wádzi/ y onych odbiega. *SkarKazSej* 672b.

»sen dziwny [= *senne mary*] przywodzić [*na kogo, na co*]« (2): *FalZioł* I 17a; Która [*pokusa*] przez wrotá kościáné wychodzi/ A ná człowieká íny dziwné przywodzi. *KochPieś* 7.

6. *Wywoływać, sprawiać, że coś się pojawi; constituere Vulg; inducere JanStat [co] (40)* : Wyrwi mie miły panie od człowieka złego/ od męża złościwego wybaw mie. Ktorzy myłlili złości w sercu íwoim/ czáły dzień walki przywodziłi. *WróbŻółt* 139/3; Ano wżyftko z ofobná/ co twym zdaniem ízkodzi/ Káždé tu rozmáite rofkołzy przywodzi. *RejWiz* 58; *BielKronCies* Mmmm3; *GrzegRóżn* G3v; *HistRzym* 117; Strzeżćie íe takowych vtrat ktore męłtwu ízkodzą. *Koffel/ Kártá/ ípolne zwády* wżyftko złe przywodzą. *BielSpr* b2v; *StryjKron* 437; *ArtKanc* S3v; Abowiem częftokroć różność

wiary/ przywodzi różność vmyślów: y rady bywają wydawané/ które mają bydź tájemnie chowané. *SarnStat* 116 [*idem* 989], 901, 904, 989.

Zwrot: »pożytek przywodzić« (1): We wśyftkich rzeczach zbytek álbo názbyt szkodzi/ Albo przedfię pożytku namniey nie przywodzi. *KořakCath* C4v.

a. O zjawiskach fizjologicznych i objawach chorobowych (27): [*sok malinowy*] Chciwość ku iedzeniu prziuodzi dla zimności swoiey prirodzoney. *FalZioł* I 120c; KAřztany łą zimne około pirwżego łtopnia/ [...] ale pierłiam łą niedobre, á thak kařzel pobudzą/ y boleści głowy dla swoiey nieřtrawności przywodzią. *FalZioł* III 14c, I 9b, 111d, II 11b, V 54; [*nać zielna*] y owřzem łie im [*członkom człowieczym*] przeciwi przeto nie zdrowie przywodzi. *GlabGad* 12v; *Mącz* 189c; Kto ma rozum/ nigdy ná wznák nie łpi/ bo takie leżenie żoładek obraża/ wielką niemoc y inne ciężkie niemocy przywodzi *SienLek* 11v; Łákome iedzenie á częřte: przywodzi Krwią plwanie *SienLek* 20, 73, 108, 136v *margin*, S[ss]3; *CzechRozm* 6v.

przywodzić komu, czemu (5): Gdy wczyniřz parzenie z łiřcia Marchwie polney weřpołek z byliczą wwarzywřzy w winie albo w wodzie/ chorobę białym głowam przywodzi. *FalZioł* I 105a; [*spanie i czucie [tj. bezsenność] ciało odmieniają*] Co widřimy w onych/ ktorým zbytnie łpánie/ álbo czucie w niemocy/ śmierć przywodzi. *SienLek* 11, 64, 97. *Cf* »sen przywodzić«.

Zwroty: »pamięć przywodzić« = *przywracać pamięć* (1): Pamięć twierdzi żąb łłoniowy tarty/ [...] dać pić w wodzie miodowej. Albo tył oleykiem ceglányym náćieray/ tho pamięć przywodzi. *SienLek* 57v.

»sen przywodzić« [*w tym: komu* (1)] [*श्यक змінний*] (6): Oley s kwiatu tego grzybienia/ iefth dobry przeciw gorączořciam głowy y yných członkow/ tak dobry iefť iako fijołkowy/ bo łen przywodzi *FalZioł* I 92c, [*8], I 95a, II 22v; Ale dziećiom nieřpiącym/ przywięzowác do rączek korzeń Kofzyłczkowy/ ten im łen przywodzi *SienLek* 56v, 160v.

Szereg: »przywodzić albo przywracać« (1): Opium [...] ma mocz chłodzzącą w trzecim łłopniu á łufzącą w wtorym. Drugą ma mocz zwieriającą łen przywodzi/ albo przywracza *FalZioł* I 95a.

Przen [*co*] (1): Sporká pręťka/ rozżarza ogień/ á zwádá náglą wylewa krew: á ięzyk pořwiadcżaiący prziwodzi łmierć [*adducit mortem*]. *Leop Eccli* 28/13.

7. Mówić o czymś [*w tym: co* (5)] (9): Iáko różey fiolek ná wieńcu nie szkodzi/ Ták żárt łtátkowi/ gdy go kto k rzeczy przywodzi. *PudłFr* 10.

przywodzić komu (1): Bacż téż iako anioł pilnie ij też mądrze prziwodzi iey [*Maryi*] łyna bożégo poczęćijé mowiątz. Duch łwięty przidzie w cię/ ij motz náwłřego załlonij tobie. *OpecŻyw* 8v.

przywodzić gdzie (1): *StryjKron* 1 *cf* *Z przytoczeniem*.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*w tym z zapowiednikami: to* (2); *iż, że* (3), *aby* (1)] (4): *GliczKsiąż* O6v; Czego piřmá s. napilniey vczą/ iedno wiary á pořłufzeńřtwá Pánu Bogu. Y przywodzi [*psalmista*] aby tak źli á vporni nie byli iáko oycowie ich. *LubPs* R6 *margin*; *StryjKron* 67, 617.

Z przytoczeniem [*przytoczenie poprzedzone słowami: w ty słowa* (1), *mówiąc* (1)] (2): *OpecŻyw* 8v; Bowiem iedni byli/ ktorzy *ex Chao*, to iefť/ z zámieřzánia rzeczy y Elementow łwiąt być wczyniony twierdzili/ Co y Ouidius I.Metam. przywodzi w ty łłowá: *Ante mare et terras, [...] Vnus erat toto naturae vultus in orbe Quem dixere Chaos StryjKron* 1.

Przen (2) :

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Ten rycerz ieftci rozum który cie ma kárác y bicżowác/ bo rozum przywodzi że zgrzeżyliś przeciw Bogu/ tedy małz fie polepżyc á pokutowác *HistRzym* 47v.

a) Świadczyć [k czemu] (1) : PRzed męczeniem złoczyńcow ty rzeczy trzebá pilnie báczyć. Naprzod/ [...] Druga/ áby złoczyńcá ná mękę nie łatwie áni fkwápliwie od Sędżiego był zdawan/ by też y znáki ktemu przywodziły *GroicPorz* hh2.

8. Przybliżać do siebie, przyciągać [k komu] (1) : Attempero – Prziwodżę kłobie: albo skłaniám *Calep* 111b.

9. Dowodzić, przewodzić [nad kim] (1) : A cóż gdyby s poyłrżodká [*tj. spośród szlachty polskiej*] ták będąc obrány [*król*]/ Zeby mógł więc przywodzić nád hárdymi pány/ Gdyby právem chćiał kárác wnet by Wincentego/ Onego to s Pomrzan [!] ábo więc Glinśkiego. Wnet byłmy mieli Czegom nie chćieli [*lege: czego nie chcieliśmy*]. *MycPrz* I B3v.

10. mat. Przeliczać jednostki jedne na drugie [co na co] (1) : Ieftli wtóri termin ma monetę albo wagę/ albo miarę rozne^{go} mianowania/ thedi takie rozne mianowanie množ przez óftatni termin/ á po mnożeniu przywodzi ono rozne mianowanie: na iedno mianowanie więtfze poczáwłzy od namnieyżzego *KłosAlg* E4.

11. Zwroty o różnych znaczeniach (136) :

»gniew przywodzić« = *okazywać zagniewanie (2):* Czyli niefpráwiedliwy ieft Bog/ który gniew (*marg*) pomfłę. Hebr. ábo skaránie przepużcza (–) przywodzi [*qui infert iram*]? (obyczáiem ludzkim mowię) Vchoway Boże. *Leop Rom* 3/5; *WujNT Rom* 3/5.

»przywodzić na swoje mniemanie« = *przekonywać do swojej opinii (1):* Aliquem ad suam opinionem dirigere, Prziwodzić ná fwoye mniemánie. *Mącz* 350c.

»[kogo] pod moc swą przywodzić« = *uzależniać od siebie (1):* iako zzamydlonemi oczyma oni [*wojska Maksymiliana*] biorą posiadaią Zamki Miasta Poddane nasze nam niłczą niewolą ypod moc swą przywodzią *ActReg* 14.

»[co] na myśl, na baczenie przywodzić« [*w tym: komu (4), sobie (2); to (1); aby (2), iż (1), zaimek względny (1)*] = *powodować myślenie o kimś lub o czymś [szyk zmienny] (7:1):* Azażby gdybyś był chował [*osiadłość swoją*] tobie to było nie zoftáło/ á przedawłzy zażes tego nie miał w mocy fwey? Przecżes łobie tę rzecz ná myśl [!] przywodził [*quod posuisti in corde tuo rem hanc*]? *BibRadz Act* 5/4; ábowiem iáko on dom/ ábo pierfcionek/ przywodzi ná myśl tho/ co ták bárzo miło włpominác/ [...] ták záfię zamek/ ábo fzáta/ kładzie przed oczj on niefzcżefny czás/ [...] *GórnDworz* H7; Pátrzayże daley cóć thu iefzcże Pan przywodzi ná baczenie twoie/ ábyś fie nic nie lękał/ ábyś fie nic nie ociągał iść/ á prośić/ á wzywác Bogá Oycá fwoiego. *RejPos* 133, 25v; *SkarŻyw* 14, 571; *LatHar* 80; *PaxLiz* B2.

»przed oczy, na oczy przywodzić [co komu, czemu (żywotne)]« = *zwracać czyjś uwagę na coś [szyk zmienny] (2:1):* [*jaskółka, gdy ujrzała zielony len*] Ięłá záfię ptakom rádżić/ Ná oczy im rzecz przywodzić. Otoć fie iuz len źieleni/ Czemuście ták záflepieni: Iż niechcećie o się rádżić *BierEz* N; Stoi też záfię nád tobą nędzne fumnienie twoie gryżąc cie á fráłuiąc cie/ á przywodzić przed oczy prętkie zginienie twoie. *RejPos* 196v; *RejZwierc* 148v.

»przywodzić na pamięć, ku pamięci, w pamięć« [w tym: *komu* (71), *sobie* (31), *kogo, co* (63), *z czego* (3), *czym* (2), *gdzie* (1); *to* (9); *iż, że* (12), *zaimek pytajny* (4), *zaimek względny* (3), *aby* (2) (21)] = *przypominać (sobie)*; *reducere in memoriam* *Mącz, Vulg, Cn*; *commemorare, memorare* *Mącz, Cn*; *memoriam replicare, recommentari, suggerere* *Mącz*; *recognoscere* *Calep* [szyk zmienny] (77:7:3): *RejPs* 63v, 112v, 113, 140v, 176v; *Prziwodzi* nam święty Paweł napamiecz ze tu niemamy wieczney oyczyfny ale wniebie iest wiele mielkiania *SeklKat* R2v, P3v [2 r.]; *RejKup* Eev; *KromRozm II* i3v; *GliczKsiąż* D8v, F2; A wżákże wierny ma przywodzić ná pámyęc łobie/ iż prędkye iesth dokończenie złemu człowiekowi. *LubPs* R2 marg; Co łobie w pámyęc s tego Píalmu przywodzić mamy. *LubPs* aa3 marg, L3v, R5 marg, T2v marg, X4 marg, Y2 marg, ff2v marg; y będąc vkazował Paná Iezu Kryftá Syná Bożego vkrzyżowánego/ y przywodził ná pámięć łowo iego *KrowObr* 47, 216, 226v; A to [należy] ludzyom przywodzić nędznym ku pámięć/ Co rázem y dobrą myłł y dułżę połwięć. *RejWiz* 5; Ten słup dla tego mułiał być ołobliwy/ iż ktorzy mimo óń chodźili/ przywodziłi łobie tym w pámięć pomłtę Bożą. *BibRadz I* 10d marg; Grzechow młodości moiey/ y przelęptwá mego/ nie przywodzi łobie ná pámięć [*Panie*] *BibRadz Ps* 24/7, *Os* 12 arg; *BielKron* 197 [2 r.], 223, 253, 383v; *KwiatKsiąż* M3v, P3; Recolo, Rołpámięstawam łie/ Przywodzię łobie ná pámięć. *Mącz* 60b, 86c, 96d, 145b, 215c [3 r.], [305]c, 348c; My tu tedy theraz przywodzić będziem łobie ná pámięć tylko ty ktore nas vcżą iáko ma być znan ten Bog náłz *SarnUzn* C4v, G3v; *GórnDworz* H6v [2 r.]; A ták to im ten święty męczennik ná pámięć przywodził/ iż żadna chwałá nie iest Pánu wdzięcznieyłza/ iedno s łercá łpráwiedliwego. *RejPos* 24, 35, 36, 58 [2 r.], 71, 87v (13); *RejPosWiecz*² 95v; *HistLan* Ev; *KuczbKat* 205; *RejZwierc* 42v, 85v; *WujJud* 47v; *RejPosWstaw* [21³]v; *BudBib I* 369a marg; *CzechRozm* 216, 221; *KarnNap* B4, D4; *ModrzBaz* 47; Skułł go potym Czárt/ domowe iemu dobre mienie/ y ono oycowłkie Czárnokłięłkie rzemiołło/ ná pámięć przywodziąc/ á myłł iego tárğáiąc. *SkarŻyw* 74, 557; *Calep* 899b; *OrzJan* 75; Koronká záłię tey Páunny/ przezwiłko łwoie zdawná ma/ od korony/ drogimi kámieñmi ołádzoney/ ktorym tytułem/ y onę nam ná pámięć przywodzi niewiáłtę/ w księgách ołiáwienia Ianá ł. *LatHar* 509, 79, 317, 525, 587, 654; *WujNT Rom* 15/15, *2.Tim* 1/5; *WysKaz* 9; *SkarKaz* 513b.

»na sąd przywodzić« = *przedstawić do rozpatrzenia przed sądem* (1): Sędźia Zydołłki żadnéy łpráwy ná łąd niech nie przywodzi [*nullam causam ... in iudicium deducat JanStat* 1120]/ która łie międy Zydy zácznie/ póki nie będzię przez łkárğę przedeñ przyniełioná. *SarnStat* 255.

»przywodzić w sekwełę« = *tworzyć precedens, kontynuować; przen: robić coś stale* (1): Iest też táki wyłtępek: *Repetundas* zową: Gdy kto bywa godnołciá vczczon vrzędowá: [...] Vbrawłzy łię w on vrząd iák w łtráłzydłó iákie: Wymyłła więc fortele tákie y owákie: Winy/ depáktácie/ pámiętnę/ y łólże Y przywodzi w Sequelę niepowinne grólze [tj. *bierze nienależne wynagrodzenie*] *KlonWor* 18; [Ten tedy sposób ratunku i obrony a pomocy [tj. *zwołanie nadzwyczajnego sejmiku*] [...] na ten tylko raz, w żadną sekwełę takowego postępku na potym nie przywodziąc, uradziliłmy i naleźli u łiebie. *AktaSejmikPozn* 1577/29].

»do serca [komu] przywodzić« = *przypominać* (1): Páciery y to co po nim iest/ wyznánie wiáry Setnikowey/ Nykodemowey/ y inłżych do łercáć przywodzi. *LatHar* 80.

»przed urząd, do urzędu, do sądu przywoździć« [w tym: kogo (4), o co (1)] = *pozywać, oskarżać; provocare ad iudicium JanStat* (3:2:1): Ale też y ná świećie iełt wiele tákowych ludźi/ ktorzy nigdy od niko⁶⁰ do vrzędu nie byli poćiągáni/ áni też oni drugiego przed vrząd przywoździłi/ będąć skromnymi y ćichymi. *CzechRozm* 249, 246v, 247 [2 r.], 247v; A iełliby ktorzy Zydowie przez nowe zdrády ná liłty załtáwné pieniędzy fwych požyczáli/ á [...] zániecháliby o lichwę przyroflá/ y o fumnę główná do łádu przywoździć: tedy [...] *SarnStat* 259.

»przywoździć przed uszy [czyje], ku uszom [czyim]« = *sprawiać, żeby ktoś usłyszał* (1:1): [*Duch Święty*] przywoździł glofy płacziue przeth ufzy boskyego mayełtatu *PatKaz II* 54v, 33v.

»przywoździć w wątpliwóć, ku wątpieniu, in dubium« [w tym: kogo, co (18), czym (1), gdzie (1)] = *podwázać wiarygodnoć* [szyk zmienny] (16:1:1): bo co już raz na conciliach postanowiono, nie chcá IchM tego w żadną wątpliwóć gadaniem o tym przywoździć. *DiarDop* 100; [*Ekkius mówił do Lutra*] nie twoiá rzecź iełt łtrofowáć ty rzeczy álbo przywoździć ku wątpieniu/ ktore łá z dawná łkończone á połtánowane mocá Synodu *BielKron* 196v; *GrzegŚm* 6; *CzechEp* 180, 185; *ActReg* 40; Ieden Budny/ zaráz włzytko łowo Boże w Nowym tełtámenćie łzkáluie/ y w wątpliwóć przywoździ *WujNT przedm* 4, s. 4, 43, 306, 827; *SarnStat* 239, 759, 1024, 1025; *CiekPotr* 79; *KlonWor* 53, 79.

»ku wiadomoći, [do wiadomoći] przywoździć« [w tym: komu (4); iż (2)] = *zawiadamiać* (5): *ZapKóścier* 1584/66v; MY Alexánder ku wiadomoći przywoździmy/ iż zá Bozká y Zbáwićielá náłzého łáfká ná królełtvo Oycowłkie włtápiłifmy. *SarnStat* 10, 1036, 1056, 1185; [Ich moćie panowie bormistrz i rada miasta Poznania raczyli postanowić, co też do wiadomoći ludzkiej przywoźdzą: [...] *WilkPozn I* 1579 nr 111].

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (2) : Induco – Prziwoźdżę. *Calep* 528b.

przywoździć co nad co (1): Superduco, Yedno nád drugie prziwoźdżę. *Mącz* 97a.

Synonimy: 1. *doprowáďać, przypáďać; 2. incytowáć, instygowáć, nakłaniać, namawiać, pobiedzać, pobudzać, pociągáć, podburzać, podszczuwáć, poduszczáć, podźegáć, ponukać, poruszać, przyciągáć, przyłudzać, przywabiać, skłaniać, wabić, wzruszać, wzywać, zapalać; 3. poczynáć, poruszać; 4. cytowáć; 8. skłaniać.*

Formacje współrdzenne cf 2. WIEŚĆ.

Cf PRZYWODZĄCY, PRZYWODZENIE, PRZYWODZONY